

Till arbetspensionsanstalterna

ARBETSLÖSHETSPENSION

Stadgandena om arbetslöshetspensionen har ändrats (L 559 - 566/93 och 1544 - 1547/93). Ändringarna trädde i kraft 1.1.1994. Enligt ikraftträdelsestadgandena tillämpas de villkor för arbetslöshetspension som varit i kraft före 1.1.1994 jämsides med de nya stadgandena i cirka tio år från det att lagändringarna trätt i kraft.

I detta cirkulär ges anvisningar om hur stadgandena om arbetslöshetspensionen skall tillämpas. Cirkuläret ersätter det tidigare cirkuläret om arbetslöshetspension A 13/89 och Juridiska avdelningens meddelanden 2/88, 3/88, 3/91 och 6/92. Anvisningarna har behandlats av tolkningsgruppen vid Pensionsskyddscentralen. I tolkningsgruppen ingår som medlemmar också representanter för pensionsanstalterna. Till cirkuläret har bifogats ett utkast till ny blankett för arbetslöshetsintyg och en redogörelse för de med hänsyn till arbetslöshetspensionen viktigaste stadgandena om utkomstskyddet för arbetslösa.

Regeringens propositioner med förslag till nya stadganden om arbetslöshetspension har tillställts pensionsanstalterna i form av cirkulären A 21/93 och A 51/93 och de stadfästa lagarna i form av cirkulären A 33/93 och A 2/94.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Pentti Koivisto

Helena Tapio

ARBETSLÖSHETSPENSION

Innehåll	Sida
1 ALLMÄNT	4
2 PENSIONS FALL INOM ARBETSLÖSHETSPENSIONEN	5
3 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ERHÅLLANDE AV ARBETSLÖSHETS- PENSION	6
3.1 Stadganden som gällt före 1.1.1994	6
3.1.1 Personkrets	6
3.1.2 Åldersvillkor	8
3.1.3 Tidsgränser för arbetslöshetsdagpenningen ..	8
3.1.4 Fortsatt arbetslöshet	9
3.2 Stadganden som trätt i kraft 1.1.1994	10
3.2.1 Personkrets	10
3.2.2 Åldersvillkor	10
3.2.3 Maximiantal dagar med arbetslöshets- dagpenning	10
3.2.4 Fortsatt arbetslöshet	10
3.2.5 Rätt till återstående tid	10
3.2.6 5/15 arbetsår	11
4 ANSÖKAN OM ARBETSLÖSHETSPENSION	12
4.1 Arbetslöshetsintyg	12
4.2 Utfärdande av intyg	13
4.3 Val mellan arbetslöshetspension och arbetslöshetsdagpenning	14
4.4 Ansökningsblankett	15
5 AVGÖRANDE I ANSÖKAN OM ARBETSLÖSHETSPENSION	16
5.1 Kontrollåtgärder	16
5.1.1 Kontroll av arbetslöshetsintyget	16
5.1.2 Fortsatt arbetslöshet	21
5.2 Rätt till återstående tid	22
5.2.1 Under permittering avslutat arbets- förhållande	23
5.2.1.1 Under permittering av arbets- givaren verkställd uppsägning av arbetstagaren	24
5.2.1.2 Under permittering fullbordad uppsägning på arbetstagarens försorg	24
5.2.1.3 Arbetstagaren i arbete eller på semester under uppsägnings- tiden	25
5.2.2 Ersättningar som utbetalas vid arbetsförhållandets utgång men som inte grundar sig på lag eller kollektivavtal	26

Juridiska avdelningen

17.1.1994

5.2.3	Bibehållande av rätten till den återstående tiden då maximiantalet dagar med arbetslöshetsdagpenningar uppgår till 500	26
5.2.4	Bibehållande av rätten till den återstående tiden då till en person betalas ut extra dagar	27
5.2.5	Bibehållande av rätten till den återstående tiden för mottagare av grunddagpenning, om pensionsfallet inträffat före 1.1.1994	28
5.2.6	Flottörsstadgande för personer som är berättigade till extra dagar	31
5.2.7	Garanterat arbete och den återstående tiden	33
5.3	Uträknande av pension	35
5.3.1	Pensionsfall före 1.1.1994	36
5.3.2	Pensionsfall 1.1.1994 eller senare	37
5.4	Arbetslöshetstillägg och arbetspensionstillägg	37
5.4.1	Förmåner som berättigar till arbetslöshets- tillägg	38
5.4.2	Förmåner som berättigar till arbetspensions- tillägg	38
5.5	Pensionen börjar	39
5.6	Pensionsbeslut	42
5.7	Utbetalning av pension	42
5.7.1	Utbetalning av pension i allmänhet	42
5.7.2	Utbetalning av retroaktiv pension till arbetslöshetskassa eller socialförsäkrings- kommission	42
6	ÄNDRING AV BEVILJAD PENSION	44
6.1	Fall i vilka arbetslöshetspension inte utbetalas ..	44
6.1.1	Arbete	44
6.1.2	Vistelse utomlands eller annan orsak	46
6.1.3	Vägran att ta emot arbete	47
6.2	Avbrytande och indragning av arbetslöshetspension .	47
6.2.1	Avbrytande av pension	47
6.2.2	Indragning av pension	48
6.3	Återindrivning av pension	48
6.4	Pensionen vidtar på nytt	50
6.4.1	Ansökan inom ett år	50
6.4.2	Ansökan efter mera än ett år	51
6.5	Delinvalidpension ändras till arbetslöshets- pension	52
6.6	Invalidpension efter arbetslöshetspension	52
6.7	Ålderspension efter arbetslöshetspension	53
6.8	Familjepension efter arbetslöshetspension	53
7	ÖVERVAKNING AV PENSIONSTAGARNA	54
8	DATATRAFIKEN MELLAN PENSIONSANSTALTERNA	55

BILAGOR

Juridiska avdelningen

17.1.1994

ARBETSLÖSHETSPENSION

1

ALLMÄNT

Arbetslöshetspensionen har som syfte att trygga utkomsten för äldre långtidsarbetslösa. För att en person skall få arbetslöshetspension krävs att han är minst 60 år, har fått arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa under en bestämd tid och att det genom intyg från arbetskraftsmyndighet påvisas att han är arbetslös.

Stadgandena om arbetslöshetspensionen har ändrats. De nya stadgandena trädde i kraft 1.1.1994. I dessa har utöver de ovannämnda uppställts vissa ytterligare villkor för erhållande av arbetslöshetspension.

Enligt de nya stadgandena kan arbetslöshetspension endast beviljas långtidsarbetslösa som har fyllt 60 år under förutsättning att vid fastställandet av hans pension såsom till pension berättigande tid kan beaktas den tid som återstår till pensionsåldern eller motsvarande arbetsinkomst (återstående tid). Ett nytt krav är också att personen under de 15 kalenderår som omedelbart föregått pensionsfallet under sammanlagt minst fem år har intjänat i 8 § 4 mom. APL nämnd grundpension eller annan därmed jämförbar pension som grundar sig på arbets- eller tjänsteförhållande. Beviljandet av pension förutsätter också att den arbetslösa har lyft arbetslöshetsdagpenning för maximitiden. Stadgandena medföljer som bilaga.

De nya, skärpta villkoren tillämpas på sådana arbetslöshetspensioner för vilka pensionsfallet har inträffat 1.1.1994 eller senare.

Även om pensionsfallet har inträffat efter 1.1.1994 tillämpas dock de gamla, lindrigare villkoren alltjämt på sådana arbetstagare

- som har fyllt 55 år innan det att
- lagen trätt i kraft 1.1.1994 och
- som vid den tidpunkt när lagen träder i kraft har rätt till dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (ikraftträdelsestadgande).

I bilaga 2 redogörs för rätten till dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Juridiska avdelningen

17.1.1994

Innehållet i folkpensionslagens stadganden om arbetslöshetspension är detsamma som i arbetspensionslagarna. I fråga om kravet på återstående tid och kravet på 5/15 år i arbete följer folkpensionsanstalten arbetspensionsanstaltens avgörande. Likaså beviljar FPA vid ikraftträdandet av lagarna sådana arbetstagare för vilka arbetslöshetspensionsfallet har inträffat före 1.1.1994 arbetslöshetspension enligt de gamla stadgandena i överensstämmelse med arbetspensionsanstaltens avgörande.

2

PENSIONS FALL INOM ARBETSLÖSHETSPENSIONEN

Pensionsfallet inom arbetslöshetspensionen fastställs i 4 c § 3 mom. APL. En person anses ha blivit arbetslös den dag för vilken till honom för första gången har utbetalats arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt lagen om arbetsmarknadsstöd under en tidsperiod på 60 veckor + en månad, som räknas bakåt från den dag när arbetskraftsmyndighetens intyg utfärdats. Denna period på 60 veckor + en månad benämns **granskningsperiod**. Detta utreds närmare i punkt 5.1.1.

Pensionsfallet infaller på den beräknade begynnelse dagen för arbetslösheten, oberoende av när arbetstagaren de facto har blivit arbetslös.

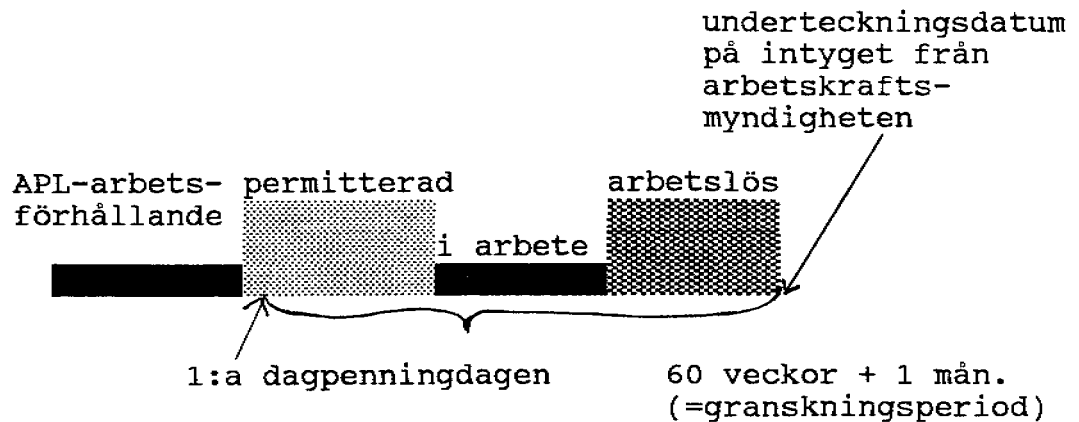
Om det i granskningsperioden inte ingår dagpenning- eller arbetsmarknadsstödsdagar infaller pensionsfallet på den dag när arbetskraftsmyndighetens intyg undertecknats (FSD 2412/82, PSC11691).

Också dagpenningar som utbetalats för permittering (grunddagpenningar eller inkomstrelaterade dagpenningar) beaktas vid fastställandet av tidpunkten för pensionsfallet. På så sätt betraktas också sådan första dagpenningdag under granskningsperioden som infaller under permitteringen som pensionsfall även om personen efter permitteringsens slut ännu hade varit i arbete.

Arbete efter pensionsfallet ökar dock inte längre den arbetslöshetspension som beviljas.

Juridiska avdelningen

17.1.1994

3

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ERHÅLLANDE AV ARBETSLÖSHETSPENSION

3.1

Stadganden som gällt före 1.1.1994

3.1.1

Personkrets   De stadganden som gällde före 1.1.1994 tillämpas på

- 1)   person med pensionsfall före 1.1.1994
- 2)   person som har fyllt 55 år före 1.1.1994 och som 1.1.1994 har haft rätt till dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Om båda de villkor som nämns i punkt 2 uppfylls saknar det således betydelse vid vilken tidpunkt pensionsfallet har infallit.

Om personen inte har haft rätt till dagpenning vid lagändringens ikraftträdande 1.1.1994 kan pensionsfallet förläggas sig till år 1993, varvid de gamla stadgandena således tillämpas förutsatt att personen 1.1.1994 varit minst cirka 58 år och 10 månader gammal. Detta beror på definitionen av tidpunkten för pensionsfallet (se punkt 2).

Juridiska avdelningen

17.1.1994

stadgandena om behovsprövning. I fråga om personer över 55 år tillämpas behovsprövning bl.a. på företagare för vilka arbetsvillkoret enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte uppfylls. Arbetslösa personer som drabbas av sjukdom har rätt till arbetslöshetsdagpenning för den självrisktid som nämns i sjukförsäkringslagen (dagen för insjuknandet + 9 vardagar).

Enligt ikraftträdelsestadgandet för lagen anses arbetslösa ha rätt till arbetslöshetsdagpenning också för den i 12 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedda självrisktiden, som för närvarande är fem arbetsdagar.

Likaså har i ikraftträdelsestadgandet stadgats att rätt till dagpenning anses föreligga 1.1.1994. På så sätt tillämpas de gamla stadgandena på en person vars sista dag i arbete har infallit 31.12.1993 under förutsättning att han omedelbart efter årsskiftet varit arbetslös arbetssökande.

Ikraftträdelsestadgandet ändrades genom lagar (1546/93 och 1547/93) så, att de gamla stadgandena också tillämpas på sådana personer som har fyllt 55 år innan lagen har trätt i kraft och som vid ikraftträdandet av de nya stadgandena har rätt till utbildningsstöd enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

På en person som vid ikraftträdandet av lagen har fyllt villkoren i ikraftträdelsestadgandet tillämpas de gamla stadgandena, även om han senare ännu fick arbete.

Om en person faller inom ramen för de gamla stadgandena är detta inte i och för sig en garanti för arbetslöshetspension. Även om rätten till arbetslöshetsdagpenning föreligger kan arbetslöshetspensionsvillkoren inte fyllas, såvida personen inte får dagpenning.

3.1.2 Åldersvillkor

Arbetslöshetspension kan beviljas endast personer som har fyllt 60 år.

3.1.3 Tidsgränser för arbetslöshetsdagpenningen

En förutsättning för att en arbetslös skall få

Juridiska avdelningen

17.1.1994

arbetslöshetspension är att han i sammanlagt minst 200 dagar har fått sådan arbetslöshetsdagpenning (grunddagpenning eller inkomstrelaterad dagpenning) som nämns i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller att han enligt 26 § 1 eller 2 mom. inte längre har rätt till arbetslöshetsdagpenning.

Vid uträkningen av maximitiden beaktar arbetslöshetskassorna också sådana förmåner som utbetalats i något EES-land eller sådant annat land varmed Finland har ingått avtal om utkomstskydd för arbetslösa. Också folkpensionsanstalten tillämpar samma praxis vid uträkningen av maximitiden med grunddagpenningar efter den lagändring som trätt i kraft i början av år 1994. Vid uträkningen av tidsperioden på 200 dagar beaktas däremot endast sådana dagpenningar som har utbetalats i Finland.

Maximitid

Arbetslöshetsdagpenning utbetalas för högst 500 dagar under fyra på varandra följande kalenderår.

Om en person har fyllt 55 år innan 500 dagar har blivit fullt kan utöver för de 500 dagarna till honom utbetalas dagpenning högst fram till slutet av den månad under vilken han fyller 60 år (extra dagar, 26 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa). För en person som får extra dagar nås således maximiantalet dagar först vid utgången av den månad under vilken han fyller 60 år.

Extra dagar kan inte utbetalas till en person som blir arbetslös så, att han inte hinner få dagpenning för 500 dagar före utgången av den månad under vilken han fyller 60 år. Maximitiden för sådana personer är 500 dagar.

Maximitiden är ett alternativt villkor till 200-dagarskravet, om arbetslöshetspensionen beviljas enligt de gamla stadgandena.

3.1.4

Fortsatt arbetslöshet

För att en person skall kunna få arbetslöshetspension förutsätts också att han är anmäld som arbetslös arbetssökande vid en arbetskraftsbyrå och att honom inte kan anvisas sådant arbete som han inte kan vägra ta emot utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsdagpenning.

Juridiska avdelningen

17.1.1994

3.2

Stadganden som trätt i kraft 1.1.1994

3.2.1

Personkrets

De nya stadgandena tillämpas om pensionsfallet inträffar 1.1.1994 eller därefter. Härvid kan personen ha fyllt 55 år före eller efter 1.1.1994.

Det finns ett undantag från denna regel: Om en arbetslös har fyllt 55 år före 1.1.1994 och han 1.1.1994 har haft rätt till arbetslöshetsdagpenning, tillämpas de gamla stadgandena på den arbetslösa, även om pensionsfallet förläggs till 1.1.1994 eller därefter (punkt 3.1.1).

3.2.2

Åldersvillkor

Också enligt de nya stadgandena skall den person som beviljas arbetslöshetspension ha fyllt 60 år.

3.2.3

Maximiantal dagar med arbetslöshetsdagpenning

En arbetslös kan få arbetslöshetspension när han enligt 26 § 1 och 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte längre har rätt till dagpenning, dvs. när han har lyft dagpenning för maximitiden (närmare information om maximitiden i punkt 3.1.3).

3.2.4

Fortsatt arbetslöshet

För att en person skall kunna få arbetslöshetspension förutsätts också enligt de nya stadgandena att han är anmäld som arbetslös arbetssökande vid en Arbetskraftsbyrå och att honom inte kan anvisas sådant arbete som han inte kan vägra ta emot utan att förlora sin rätt till dagpenning.

3.2.5

Rätt till återstående tid

För att en person skall kunna få arbetslöshetspension förutsätts att den återstående tiden från pensionsfallet fram till pensionsåldern eller inkomst som svarar mot denna kan räknas såsom till pension berättigande tid.

Pension från den privata sektorn kan dock

Juridiska avdelningen

17.1.1994

beviljas i form av fribrevspension förutsatt att från den offentliga sektorn beviljas arbetslöshetspension med återstående tid. På motsvarande sätt kan pension från den offentliga sektorn beviljas som fribrevspension, om återstående tid ingår i pensionen från den privata sektorn.

Tiden från arbetsförhållandets slut fram till pensionsfallet avgör om den återstående tiden inräknas i pensionen. Eftersom det för erhållande av arbetslöshetspension i fortsättningen krävs att personen har lyft dagpenning för maximitiden utfärdas arbetslöshetsintyget först flera år efter det att arbetsförhållandet har upphört. Därför förläggs också tidpunkten för pensionsfallet allt senare från det sista arbetsförhållandet. Detta kan inverka på bibehållandet av rätten till arbetslöshetspension.

3.2.6
5/15 arbetsår

För att en arbetslös skall kunna beviljas arbetslöshetspension förutsätts att den arbetslösa under de 15 kalenderår som omedelbart föregått pensionsfallet i sammanlagt minst fem år har intjänat i 8 § 4 mom. APL nämnd grundpension eller annan därmed jämförbar pension som grundar sig på arbets- eller tjänsteförhållande. Vid bedömningen av huruvida detta villkor uppfylls är praxisen densamma som vid uträkning av deltidspension.

Vid uträkningen av tiden på fem år beaktas allt förvärvsarbete som omfattas av arbetspensionslagarna, också sådant som lyder under pensionslagarna för den offentliga sektorn. Eftersom förvärvsarbetet skall falla inom ramen för arbetspensionslagarna, kan i de fem åren inte inräknas t.ex. sådana kalenderår, under vilka KAPL- eller KoPL-inkomsterna har understigit den årliga gräns som krävs för erhållande av pension enligt dessa lagar.

I parallella fall beaktas samma tid endast en gång. Om en person har haft t.ex. två olika APL-arbetsförhållanden samtidigt och dessa båda har forgått i tre år, räknas på basis av dessa in tre år i de fem år som krävs.

Ett sådant kalenderår under vilket en person har haft KoPL-inkomster på minst 6 419,15 mark (ind.

Juridiska avdelningen

17.1.1994

1688 år 1994) betraktas i sin helhet som jämförbart med ett arbetsförhållande och räknas som ett arbetsår.

Intjäningstiden i anslutning till KAPL-inkomster beaktas på det sätt varom i 4 § 5 mom. KAPL stadgas om deltidspension. Den tidsmässiga längden på ett KAPL-arbete bedöms på basis av inkomstbeloppet så, att en inkomst som uppgår till det minimibelopp som förutsätts för att ett arbetsförhållande skall lyda under APL (1 069,86 mark, ind. 1688) motsvarar en arbetstid på en månad. Tillväxttiden i månader fås genom att det under ett kalenderår intjänade sammanlagda beloppet KAPL-inkomster delas med APL-gränsbeloppet. Endast fulla kalendermånader beaktas. KAPL-inkomster på minst 12 838,32 mark (ind. 1688 år 1994) motsvarar 12 till pension berättigande tillväxtmånader.

Vid uträkningen av tiden på fem år beaktas också sådan tid under vilken en person får heleffektiv pension. Tid av arbetslöshet räknas inte som tid i arbete, även om arbetslöshets- eller arbetspensionstillägg till pensionen uträknades på basis av ifrågavarande tid.

Arbete i ett EES-land eller något annat land med konvention om social trygghet beaktas på samma sätt som arbete i Finland. Pensionsskyddscentralen begär vid behov uppgifter om dylika försäkringsperioder från kontakthanstalten i ifrågavarande land.

4

ANSÖKAN OM ARBETSLÖSHETSPENSION

4.1

Arbetslöshetsintyg

Den person som ansöker om arbetslöshetspension påvisar genom arbetslöshetsintyg att han har fått det antal arbetslöshetsdagpenningar som krävs och att hans arbetslöshet fortgår.

Intyget innehåller ett dagpenningintyg, dvs. arbetslöshetskassans eller folkpensionsanstaltens intyg över de dagpenningar som betalats ut (del A) och Arbetskraftsmyndighetens intyg över sökandens arbetslöshet (del B). Vartdera intyget skrivs på samma blankett. Intygsblanketten förnyas. Ett utkast medföljer som bilaga 3.

Juridiska avdelningen

17.1.1994

4.2

Utfärdande av intyg

Utfärdande av 200-dagarsintyg

Pension kan beviljas på basis av att kravet på 200 dagar med arbetslöshetsdagpenning har uppfyllts endast om de stadganden som skall tillämpas är de som har gällt före 1.1.1994 (punkt 3.1). På grund av ikraftträdelsestadgandet kommer arbetslöshetspensioner enligt de gamla stadgandena att beviljas ännu under flera år.

200-dagarsintyg ges sådana personer som har fötts före 1.1.1939 och som hade rätt till arbetslöshetsdagpenning 1.1.1994. När en person har fått arbetslöshetsdagpenning för 200 dagar kontrollerar dagpenningutbetalaren (arbetslöshetskassan eller folkpensionsanstaltens lokalbyrå) om rätten till dagpenning har förelegat 1.1.1994. I dagpenningintyget har tillagts en punkt där denna uppgift anges. Om villkoret uppfylls skriver dagpenningutbetalaren ett intyg över att kravet på 200 dagpenningdagar har fyllts och sänder detta till den arbetslösa.

Om det inte förelegat någon dagpenningrätt 1.1.1994 utfärdar dagpenningutbetalaren ett 200-dagarsintyg endast om den första dagpenningdagen inom en tidsperiod på 60 veckor räknat bakåt från utbetalarens datering av intyget infaller under år 1993. Härvid har pensionsfallet infallit före 1.1.1994.

Dagpenningintyg på basis av att kravet på 200 dagar har uppfyllts utfärdas tidigast två månader innan ifrågavarande person fyller 60 år.

Med dagpenningintyget följer ett brev (bilaga 4), varmed den arbetslösa ges information om möjligheten att ansöka om arbetslöshetspension. Den arbetslösa ombeds att inom en månad från dateringen av dagpenningintyget besöka arbetskraftsbyrån, där arbetskraftsmyndighetens del av intyget (del B) fylls i. Pension kan sökas först efter det att intyget har fyllts i på detta sätt.

Utfärdande av intyg över maximitid

När den arbetslösa har lyft arbetslöshetsdagpenning för maximitiden sänder dagpenningutbetalaren honom också ett intyg över

Juridiska avdelningen

17.1.1994

detta per post. Också i detta fall sänds i samband med intyget ett brev med information om ansökan om arbetslöshetspension.

Intyget över maximitid kan utfärdas tidigast den månad under vilken ifrågavarande person fyller 60 år.

Ifyllnad av dagpenningintyget

I punkt 2 i dagpenningintyget antecknar dagpenningutbetalaren den första dag för vilken dagpenning har utbetalats under de senaste 60 veckorna räknat bakåt från utbetalarens datering av intyget. Detta datum antecknas i såväl 200-dagarsintygen som intygen över maximitid. I de nya anvisningar som getts dagpenningutbetalarna betonas vikten av att den första dagpenningdagen antecknas rätt, eftersom denna avgör tidpunkten för pensionsfallet. Pensionsfallsdagen kan också vara dag med arbetsmarknadsstöd (4 c § 3 mom. APL).

När arbetslöshetspension beviljas kontrollerar pensionsanstalten att intyget har utfärdats rätt. I vissa fall leder kontrollen till att som första dagpenningdag och således pensionsfallsdag fastställs någon annan dag än den som dagpenningutbetalaren ursprungligen uppgett. För kontrollpraxisen redogörs i punkt 5.1.1.

När intyget utfärdas för en person som är född före 1.1.1939 skall av intyget över såväl 200 dagar som över maximitid alltid framgå huruvida personen har haft rätt till arbetslöshetsdagpenning 1.1.1994. Detta avgör huruvida pensionen beviljas enligt de gamla eller de nya stadgandena.

4.3

Val mellan arbetslöshetspension och arbetslöshetsdagpenning

När den arbetslösa har lyft dagpenning för maximitiden kan han inte längre välja mellan ansökan om arbetslöshetspension eller fortsatt dagpenning.

Möjligheten till val mellan arbetslöshetsdagpenning och arbetslöshetspension kommer således i fråga endast om den arbetslösa omfattas av de gamla stadgandena och härvid kunde få arbetslöshetspension redan efter det att kravet på 200 dagpenningdagar uppfyllts.

Juridiska avdelningen

17.1.1994

Den som får arbetslöshetsdagpenning kan efter det att han har erhållit arbetslöshetsintyget och uppmaningen om ansökan om pension ansöka om pension trots att detta ur hans synvinkel vore en oförmånlig lösning. I arbetslöshetsintyget uppger arbetslöshetskassan storleken på den inkomstrelaterade dagpenningen. Om pensionanstalten vid behandlingen av ansökan konstaterar att dagpenningen skulle vara tydligt större än arbetslöshetspensionen (arbetspensionerna och den uppskattade folkpensionen sammanlagt) borde sökanden informeras om detta och ges möjlighet till att återkalla den ansökan som han redan har gjort. Också efter det att beslutet givits kan sökanden inom besvärstiden meddela att han återkallar pensionsansökan (pensionsnämnden 699/88).

När förmånligheten jämförs borde det beaktas hur valet av dagpenning senare inverkar på pensionsrätten eller på beloppet av den pension som senare beviljas. Rätten till den återstående tiden kan upphöra om dagpenningperioden fortgår länge. Om rätten till den återstående tiden hinner utgå under dagpenningtiden förlorar enligt de nya stadgandena den som valt dagpenningen framom pension sin rätt till arbetslöshetspension.

Vid valet mellan arbetslöshetsdagpenning och pension borde ifrågavarande person också beakta skattepåföljderna. Slutresultatet påverkas dessutom av att eventuella arbetsinkomster inverkar olika på pensionen och dagpenningen.

Om en person har valt dagpenning i stället för att ansöka om pension måste han skaffa ett helt nytt arbetslöshetsintyg (både dagpenningintyg och intyg från Arbetskraftsmyndigheten) när han ansöker om pension. Det räcker således inte med ett nytt intyg endast från Arbetskraftsmyndigheten. På grund av denna praxis behöver pension inte beviljas för långa tider retroaktivt. Dagpenningutbetalaren behöver härvid inte heller av sökanden återindriva det belopp redan utbetalade arbetslöshetsdagpenningar som överstiger pensionerna.

4.4

Ansökningsblankett

För ansökan om arbetslöshetspension finns en särskild blankett (blankett TT), som har tagits

Juridiska avdelningen

17.1.1994

i bruk 1.4.1993. Blanketten har tillsänts pensionsanstalterna som bilaga till cirkuläret A 20/93.

5

AVGÖRANDE I ANSÖKAN OM ARBETSLÖSHETSPENSION

5.1

Kontrollåtgärder

5.1.1

Kontroll av arbetslöshetsintyget

Vid avgörande av sökandens rätt till arbetslöshetspension använder sig pensionsanstalten av uppgifterna i arbetslöshetsintyget. I intyget kontrolleras ansamlingstiden och granskningsperioden.

Uppgifterna kan vid behov i allmänhet kontrolleras per telefon.

Ansamlingstid Tiden mellan den i dagpenningintyget (del A) antecknade första dagpenningdagen (punkt 2) och den dag då 200 dagpenningdagar nås får uppgå till högst 60 veckor. Denna tid kallas för ansamlingstid. Tiden på 60 veckor räknas bakåt från den datering som finns i punkt 5 i dagpenningintyget.

Om dagpenningintyget utfärdas på basis av att personen har lyft dagpenning för maximitiden tillämpas inte detta villkor.

Granskningsperiod

Tiden mellan den i dagpenningintyget (del A) antecknade första dagpenningdagen och underteckningsdatumet (punkt 10) i intyget från Arbetskraftsmyndigheten (del B) får uppgå till högst 60 veckor + 1 månad. Denna tid utgör granskningsperioden.

En månad

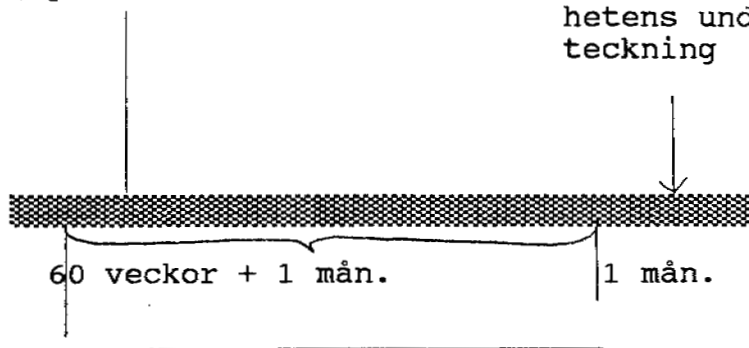
En månad inom granskningsperioden definieras på samma sätt som vid avgörande av om ett APL-arbetsförhållande har fortgått minst en månad. En månad är detsamma som en hel kalendermånad eller tiden mellan den 1:a och den 30:e dagen i en månad eller, i februari, mellan månadens början och den 28:e dagen. Enmånadskravet har också uppfyllts om arbetsförhållandet upphör under en sådan dag i den månad som följer på begynnelsemånaden som till sitt ordningsnummer är högst ett nummer lägre än begynnelsedagen (6

Juridiska avdelningen

17.1.1994

§ APF).

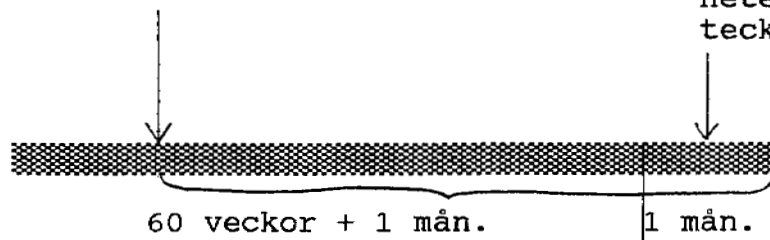
Exempel 1

1:a dagpenningdagen
(=pensionsfallet)datum för
arbetskraftsmyndig-
hetens under-
teckning200 dagar
(40 veckor)

Dagpenning har utbetalats oavbrutet, varvid de 200 dagarna ansamlas på 40 veckor. Den arbetslösa har besökt arbetskraftsbyrån inom en månad från det att han fått dagpenningintyget.

Om de 200 dagarna ansamlas i perioder måste de falla innanför ansamlingstiden på 60 veckor och inom granskningsperioden på 60 veckor + 1 månad.

Exempel 2

1:a dagpenningdagen
(=pensionsfallet)datum för
arbetskraftsmyndig-
hetens under-
teckning

50 dagar

150 dagar

Arbetslöshetsdagpenning har utbetalats för sammanlagt 200 dagar. Ansamlingstiden har varit längre än 60 veckor. Pension kan inte beviljas på basis av detta intyg.

Även om dagpenningarna hade ansamlats inom tiden på 60 veckor, kan pension

Juridiska avdelningen

17.1.1994

inte beviljas, om den 1:a dagpenningdagen infaller tidigare än 60 veckor + 1 månad räknat från datumet för Arbetskraftsmyndighetens underteckning. I dylika fall kontrolleras hos dagpenningutbetalaren huruvida dagpenning ännu har utbetalats efter det att 200 dagar har blivit fullt.

Om en ny period med 200 dagpenningdagar som ansamlats inom 60 veckor härvid faller inom granskningsperioden på 60 veckor + 1 månad, kan pension beviljas utan något nytt intyg.

Om 200 dagar nås efter tidpunkten för Arbetskraftsmyndighetens datering skall av dagpenningutbetalaren inbegäras ett nytt intyg.

Pensionsanstalten kontrollerar i dagpenningintyget (del A) att dagpenningutbetalaren har meddelat den 1:a dagpenningdagen korrekt, att 200 dagpenningdagar har ansamlats inom ansamlingstiden på 60 veckor och att intyget har utfärdats i tid.

När dagpenningutbetalaren utfärdar dagpenningintyget vet denna inte när den arbetslösa kommer att besöka Arbetskraftsbyrån för att i intyget få en anteckning om att arbetslösheten fortgår. Pensionsanstalten kan bli tvungen att kontrollera uppgifterna i ett dagpenningintyg som utfärdats korrekt också på grund av att den arbetslösa besöker Arbetskraftsbyrån senare än inom en månad från dateringen av dagpenningintyget, varvid granskningsperioden av denna anledning ändras.

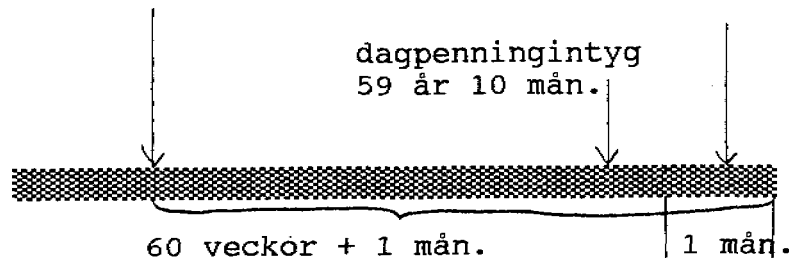
Besök på
Arbetskrafts-
byrån inom en
månad

Om den arbetslösa besöker Arbetskraftsbyrån för erhållande av Arbetskraftsmyndighetens underskrift inom en månad från dateringen av dagpenningintyget (del A) utgörs granskningsperioden av de 60 veckor som föregår dateringen av dagpenningintyget och en månad framåt från detta datum. Om intyget över 200 dagpenningdagar har utfärdats vid rätt tidpunkt, infaller de 200 dagar som har nåtts inom ansamlingstiden på 60 veckor inom granskningsperioden.

Juridiska avdelningen

17.1.1994

Exempel 3

1:a dagpenningdagen
(=pensionsfallet)datum för
arbetskraftsmyndig-
hetens under-
teckning

200 dagpenningdagar utan avbrott kan ansamlas på 40 veckor. Här efter kan den arbetslösa alltjämt få dagpenning. Intyget kan utfärdas tidigast den månad under vilken personen fyller 59 år och 10 månader.

Eftersom pensionsfallet inom arbetslöshetspensionen är den "äldsta" dagpenningdagen under ansamlingstiden på 60 veckor och pensionsfallet inverkar på rätten att i pensionen få bibehålla den återstående tiden är det viktigt att dagpenningintyget utfärdas i tid. I de nya anvisningar som dagpenningutbetalarna har tillställts har också vikten av att intyget utfärdas i tid betonats.

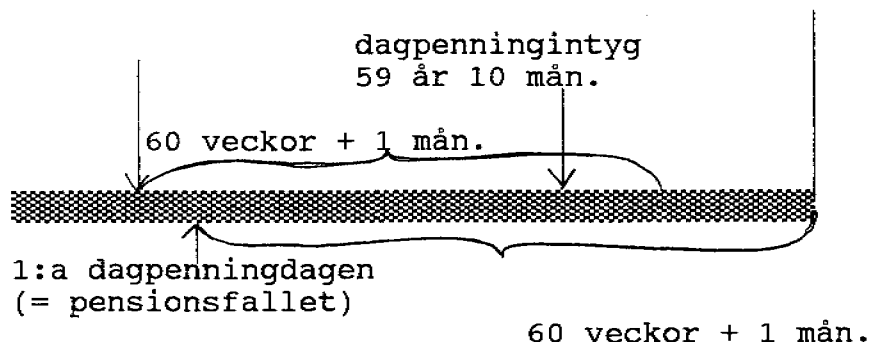
Besök på
arbetskrafts-
byrån efter
en månad

Om den arbetslösa besöker arbetskraftsbyrån för erhållande av arbetskraftsmyndighetens underteckning senare än en månad efter dateringen av dagpenningintyget (del A) infaller ansamlingstiden på 60 veckor dock inte alltid vid den tidpunkt som dagpenningutbetalaren har beräknat i sitt intyg. Den nya granskningsperiod under vilken 200 dagpenningdagar måste nås under ansamlingstiden på 60 veckor är nu en månad + 60 veckor räknat bakåt från arbetskraftsmyndighetens datering. Pensionsanstalten ber dagpenningutbetalaren om uppgifter om vid vilken tidpunkt 200 dagar har blivit fullt och den första dagpenningdagen, dvs. pensionsfallsdagen, infallit.

Juridiska avdelningen

17.1.1994

Exempel 4

1:a dagpenningdagen
(=pensionsfallet)datum för
arbetskraftsmyndig-
hetens under-
teckning

Ovanför den sträcka som beskriver dagpenningtiden anges situationen enligt utfärdandet av dagpenningintyget. Ifrågavarande person har dock inte sökt arbetskraftsmyndighetens underteckning inom en månad från dateringen av dagpenningintyget. Av denna anledning kommer begynnelse dagen för ansamlingstiden att infalla senare. Pensionsfallet fastställs härvid enligt framställningen på sträckans undersida.

Försenat intyg Om dagpenningutbetalaren själv (t.ex. på grund av arbetsanhopning) bär skulden till att dagpenningintyget utfärdas för sent, skriver utbetalaren intyget som om det vore utfärdat i tid. Dagpenningutbetalaren räknar således tiden på 60 veckor bakåt från den tidpunkt vid vilken intyget skulle ha kunnat utfärdas. Ett villkor är också att dagpenningmottagaren skulle ha velat ha intyget vid denna tidpunkt. I punkten Anmärkningar i intyget anger utbetalaren vid vilken tidpunkt intyget skulle ha kunnat utfärdas och orsaken till dröjsmålet. Denna praxis har överenskommit med arbetslöshetskassorna och folkpensionsanstalten.

Om mottagaren av ett dagpenningintyg som utfärdats för sent besöker arbetskraftsbyrån inom en månad från dateringen av dagpenningintyget bestäms pensionsfallet enligt antagandet att dagpenningintyget har skrivits i tid och att besöket på arbetskraftsbyrån har infallit inom en månad från detta. Om personen besöker arbetskraftsbyrån senare ber pensionsanstalten dagpenningutbetalaren om uppgifter om den första dagpenningdagen.

Juridiska avdelningen

17.1.1994

Också intyget över maximitid skall kontrolleras

Om intyget utfärdas på basis av att personen har lyft dagpenning för maximitiden antecknar dagpenningutbetalaren i dagpenningintyget den första dagpenningdag (eller arbetsmarknadsstödsdag) som faller inom ansamlingstiden på 60 veckor. I detta fall fordras inte att 200 dagar har blivit fullt.

Om ifrågavarande person har besökt Arbetskraftsbyrån för erhållande av Arbetskraftsmyndighetens anteckning i Arbetslöshetsintyget inom en månad från underteckningen av dagpenningintyget är den första dagpenningdag som antecknats i intyget pensionsfallsdag. Om personen har besökt Arbetskraftsbyrån senare, kontrollerar pensionsanstalten hos dagpenningutbetalaren vilken som är den första dagpenningdagen under en tidsperiod som räknas 60 veckor + en månad bakåt från besöket på Arbetskraftsbyrån.

5.1.2

Fortsatt arbetslöshet

För att en person skall kunna beviljas arbetslöshetspension förutsätts att sökanden är anmäld som arbetslös arbetssökande vid en Arbetskraftsbyrå och att honom inte kan anvisas sådant arbete som han inte kan vägra ta emot utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsdagpenning. Arbetskraftsmyndigheten kryssar i punkt 8 i arbetslöshetsintygets del B för omnämmandet om detta. Om krysset saknas kan pension inte beviljas. Pensionsanstalten skall kontrollera orsaken till att krysset saknas, såvida detta inte har utretts i punkten Anmärkningar i intyget.

För att en person skall kunna beviljas arbetslöshetspension förutsätts att pensionssökanden alltjämt är arbetslös när pensionen börjar utbetalas. Om ansökan om pension görs senare än 2 - 3 månader efter Arbetskraftsbyråns datering i arbetslöshetsintyget borde pensionsanstalten utreda huruvida sökandens arbetslöshet har fortgått, såvida detta inte framgår av ansökan. Om sökanden efter det att intyget från Arbetskraftsmyndigheten har utfärdats har varit i sådant arbete på basis av vilket han inte har kunnat vara anmäld som arbetslös arbetssökande vid Arbetskraftsbyrån godkänns inte

Juridiska avdelningen

17.1.1994

ifrågavarande gamla intyg.

Om sökanden efter det att intyget från Arbetskraftsmyndigheten har utfärdats har varit i arbete färre än sex månader behövs inte något nytt intyg från dagpenningutbetalaren. För erhållande av pension räcker i detta fall ett nytt intyg från Arbetskraftsmyndigheten (del B).

Om sökanden har varit i arbete i minst sex månader måste han för att kunna få pension tillstålla pensionsanstalten ett helt nytt arbetslöshetsintyg. I detta skall således ingå både dagpenningintyg och intyg från Arbetskraftsmyndigheten. Till denna del har det avtalats om enhetlig praxis med folkpensionsanstalten.

En person som har blivit arbetslös från sin huvudsyssla kan få arbetslöshetsdagpenning och arbetslöshetsintyg även om en tidigare bisyssla vid sidan av huvudsysslan alltjämt fortgår. Arbetslöshetspension kan beviljas om inkomsten av det fortsatta arbetet understiger det dubbla APL-gränsbeloppet (2 139,72 mark i månaden, ind. 1688 år 1994). Om inkomsten vid tidpunkten för arbetslöshetspensionens begynnelse överstiger det dubbla APL-gränsbeloppet, vidtar pensionsutbetalningen från början av den månad som följer på den under vilken inkomsterna understiger gränsbeloppet.

5.2

Rätt till återstående tid

Enligt de nya stadgandena kan arbetslöshetspension beviljas endast om den återstående tiden kan inräknas i pensionen (punkt 3.2.5). Arbetslöshetspension enligt de gamla stadgandena kan också beviljas som fribrevspension.

I arbetslöshetspensionen inräknas den återstående tiden, om tiden mellan avslutningsdatumet för arbetsförhållandet eller företagaverksamheten och pensionsfallet understiger 360 sådana dagar för vilka inte har utbetalats arbetslöshetsdagpenning eller övriga förmåner som kan jämföras med denna och som förlänger efterkarenstiden på 360 dagar.

En person som har fått arbetslöshetsdagpenning och som har fyllt 55 år innan han har lyft dagpenning för maximitiden (500 dagar) har

Juridiska avdelningen

17.1.1994

blivit fullt, bibehåller i sin pension rätten till den återstående tiden fram till utgången av den månad under vilken han fyller 60 år, om han har fått dagpenning för de extra dagar som avses i 26 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Till och med erhållandet av endast en extra dag medför bibehållen rätt till den återstående tiden. Det förutsätts dock att rätten till den återstående tiden alltjämt varit i kraft vid tidpunkten för de extra dagarnas begynnelse.

För dagpenningmottagare bibehålls rätten till den återstående tiden på ovannämnda sätt med hjälp av extra dagar, om pensionsfallet för arbetslöshetspensionen infallit 1.1.1994 eller senare.

Närmare uppgifter om bibehållandet av den återstående tiden med hjälp av extra dagar finns i cirkuläret A 4/92.

KAPL

För att den återstående tiden skall kunna inräknas måste personer som underlyder KAPL under de 540 dagar vilka föregår pensionsfallet och för vilka inte har utbetalats arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd i inkomster ha nått upp till det s.k. övre gränobeloppet enligt 7 § 1 mom. KAPL (13 504 mk, ind. 1688 år 1994). I detta fall kan högst 180 dagar med arbetsmarknadsstöd beaktas (se punkt 5.2.3).

KoPL

Enligt KoPL har en arbetstagare rätt till pension med återstående tid, om pensionsfallet infaller innan 360 dagar har förflutit från utgången av den föregående till KoPL-pension berättigande tiden. Om inkomsterna överstiger KoPL-gränobeloppet utgörs den till pension berättigande tiden i allmänhet av hela kalenderåret.

I cirkuläret A 2/94 redogörs för de senaste lagändringarna i anslutning till bibehållandet av den återstående tiden.

5.2.1

Under permittering avslutat arbetsförhållande

Tidpunkten för avslutning av ett APL-arbetsförhållande är av stor betydelse med avseende på rätten till återstående tid. Ansökan om arbetslöshetspension föregås ofta av permittering. Om ett arbetsrättsligt

Juridiska avdelningen

17.1.1994

arbetsförhållande avslutas under permittering är praxisen vid avslutningen av APL-arbetsförhållandet följande: (I juridiska avdelningens meddelande 5/92 redogörs för frågan.)

5.2.1.1

Under permittering av arbetsgivaren verkställd uppsägning av arbetstagaren

När en arbetstagare permitteras vidtar permitteringen vanligen vid utgången av den s.k. tiden för permitteringsanmälan. Denna tid är i allmänhet kortare än den uppsägningstid som tillämpas inom arbetsförhållandet.

Om arbetsgivaren säger upp en arbetstagare under permitteringen och arbetsgivaren inte kan erbjuda arbetstagaren arbete under uppsägningstiden har arbetstagaren rätt till skadestånd som motsvarar bortfallet av lönen för uppsägningstiden eller en del därav. Eftersom det är fråga om ett skadestånd inräknas inte den tid för vilken skadeståndet utbetalats i tiden för APL-arbetsförhållandet. Även om skadeståndet skulle utbetalas per löneutbetalningsmånad enligt det mellan FFC och AFC slutna avtalet om uppsägningsskydd förändrar utbetalningssättet inte dennas skadeståndskaraktär. APL-arbetsförhållandet avslutas vid den sista dag med lön som föregår skadeståndet.

I den löneförmån som ersätts hör också rätten till semester för den förlorade uppsägningstiden. Utbetalningen av dylik semesterersättning betyder således inte att det arbetsrättsliga arbetsförhållandet skulle ha fortgått under tiden för utbetalning av ersättningen.

Enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreligger ingen rätt till dagpenning för den tid under vilken arbetstagaren har rätt att få ovannämnda ersättning.

5.2.1.2

Under permittering fullbordad uppsägning på arbetstagarens försorg

Om en arbetstagare säger upp sitt arbetsförhållande under permittering avslutas arbetsförhållandet omedelbart och APL-arbetsförhållandet avslutas vid den sista dagen med lön.

Juridiska avdelningen

17.1.1994

Om en arbetstagare som permitterats tillsvidare säger upp sitt arbetsavtal efter det att permitteringen har fortgått oavbrutet i 225 dagar, har han rätt att få skadestånd för den skada som orsakas av bortfallet av lönen för uppsägningstiden eller del därav på samma sätt som när arbetstagaren sagts upp av arbetsgivaren.

Skadeståndet förlänger inte tiden för APL-arbetsförhållandet trots att utbetalningen av skadeståndet periodiseras på löneutbetalningsmånaderna. APL-arbetsförhållandet avslutas vid den sista dagen med lön.

5.2.1.3

Arbetstagaren i arbete eller på semester under uppsägningstiden

Om ett arbetsförhållande sägs upp under permittering och arbetsgivaren sysselsätter arbetstagaren under uppsägningstiden är det fråga om normal arbetsförhållandetid med lön. Avslutningen av APL-arbetsförhållandet fastställs härvid enligt längden på den uppsägningstid som föregått permitteringstiden utan lön.

Om tiden utan lön har uppgått till högst ett år har APL-arbetsförhållandet inte hunnit brytas före återgången till arbetet. APL-arbetsförhållandet avslutas härvid vid den sista dag med lön som ingår i uppsägningstiden.

Om arbetstagaren däremot efter en permittering på över ett år för uppsägningstiden återgår till arbetet utgör en arbetsperiod på minst en månad ett separat APL-arbetsförhållande.

APL-arbetsförhållandet avslutas på ovannämnda sätt också om arbetstagaren på grund av semester i en eller flera perioder inte sysselsätts under uppsägningstiden. Semestertid jämställs, liksom i allmänhet, med arbetstid.

Om semester som inte tagits ut ersätts i pengar inverkar en dylik semesterersättning om den utbetalas vid utgången av arbetsförhållandet inte på avslutandet av APL-arbetsförhållandet. En dylik ersättning utgör inte sådan inkomst som kan betraktas som APL-lön. Utgångspunkten är att en post som arbetsgivaren uppgett som semesterersättning behandlas som sådan vid avslutandet av APL-arbetsförhållandet.

Juridiska avdelningen

17.1.1994

5.2.2

Ersättningar som utbetalas vid arbetsförhållandets utgång men som inte grundar sig på lag eller kollektivavtal

Arbetsgivaren och arbetstagaren kan i vissa fall komma överens om att arbetstagaren själv säger upp sig i stället för att arbetsgivaren skulle säga upp arbetstagaren på produktionsmässiga eller ekonomiska grunder. I ersättning betalar arbetsgivaren ut lönen för hela den tid som skulle ha utgjort uppsägningstid i det fall att arbetsgivaren hade sagt upp arbetsförhållandet. I ersättningen kan också ingå ersättning för att arbetstagaren vid uppsägning på eget initiativ inte får avgångsbidrag som utbetalas av Utbildnings- och avgångsbidragsfonden eller andra sådana förmåner.

Ovannämnd av arbetsgivaren utbetalad ersättning för bortfall av olika förmåner betraktas som skadestånd på det sätt som avses i APL. Den tid som svarar mot ersättningen räknas inte in i tiden för APL-arbetsförhållandet. APL-arbetsförhållandet avslutas således vid utgången av den uppsägningstid som arbetstagaren har vid uppsägning på eget initiativ.

Som ersättning för att ett arbetsförhållande avslutas kan parterna också komma överens om ett penningbelopp som svarar mot lönen under en tid av t.o.m. flera år. Ju längre tid dylika "gyllene handslag" hänför sig till desto mera problematiska är de med hänsyn till bibehållandet av den återstående tiden. Ett stadgande i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (5 § 1 mom. 13 punkten lagen om utkomstskydd för arbetslösa) förkastar rätten till arbetslöshetsdagpenning för hela den tid på vilken ovannämnda ersättning kan periodiseras fastän arbetsförhållandet inte längre skulle fortgå. Eftersom erhållandet av arbetslöshetspension förutsätter rätt till återstående tid kan ett "gyllene handslag" t.o.m. innebära att rätten till arbetslöshetspension går förlorad.

5.2.3

Bibehållande av rätten till den återstående tiden då maximitiden för arbetslöshetsdagpenningar uppgår till 500

Dagpenningmottagare som har blivit arbetslösa nära 60 års ålder hinner inte få extra dagar innan de fyller 60 år. För dessa räknas den återstående tiden normalt enligt 360-

Juridiska avdelningen

17.1.1994

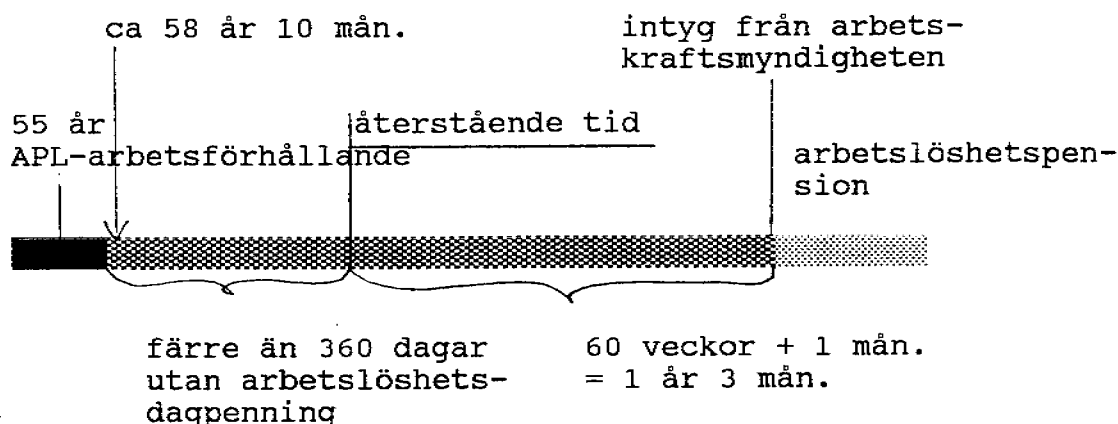
dagarsregeln.

Varje vecka inkluderar åtminstone två dagar utan dagpenning, vilka förkortar den återstående tiden. Med hjälp av arbetslöshetsdagarna bibehålls härvid den återstående tiden från avslutandet av arbetsförhållandet fram till pensionsfallet i cirka 2 år och 4 månader.

Den maximitid på 500 dagar som förlänger efterkarenstiden kan förutom dagar med arbetslöshetsdagpenning omfatta också dagar med arbetsmarknadsstöd som utbetalas på basis av lagen om arbetsmarknadsstöd. Dock beaktas högst 180 dagar med arbetsmarknadsstöd.

Exempel 5

1:a dagpenningdagen
(=pensionsfallet)

Ifrågavarande person har blivit arbetslös så, att 500 dagar nås först efter den månad under vilken personen fyller 60 år. Maximitiden är då 500 dagar.

I pensionen inräknas den återstående tiden eftersom i tiden mellan avslutandet av arbetsförhållandet och pensionsfallet ingår färre än 360 sådana dagar för vilka arbetslöshetsdagpenning inte har betalats ut.

5.2.4

Bibehållande av rätten till den återstående tiden då till en person betalas ut extra dagar

Om en person har fått extra dagar enligt 26 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa

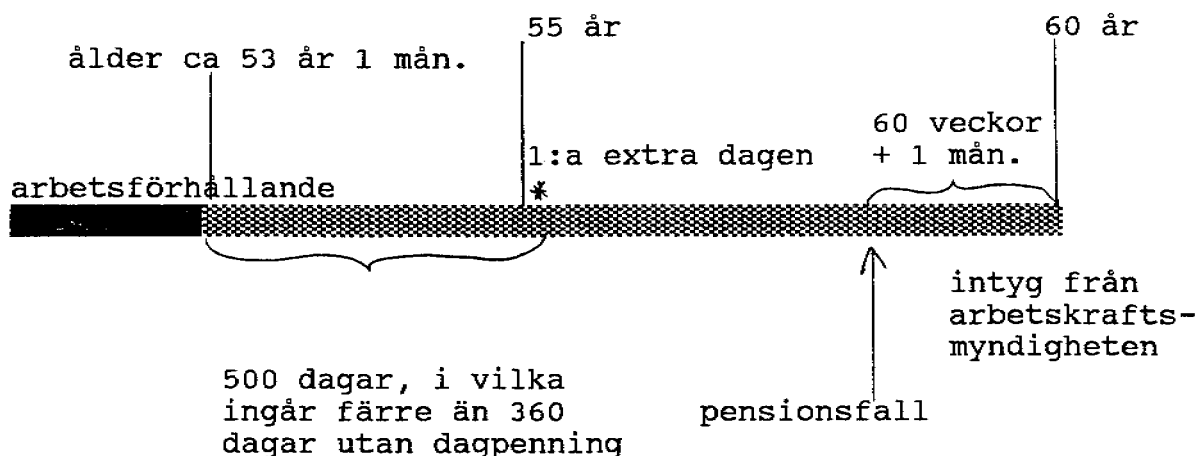
Juridiska avdelningen

17.1.1994

bibehålls i hans arbetslöshetspensionen rätten till den återstående tiden fram till pensionsfallet, förutsatt att denna gällde vid början av den första extra dagen. Existensen av rätt till den återstående tiden vid början av den första extra dagen undersöks normalt enligt 360-dagarsregeln (cirkulär A 4/92).

En person som har blivit arbetslös i en ålder av cirka 53 år och 1 månad kan i arbetslöshetspensionen bibehålla rätten till den återstående tiden med hjälp av de extra dagarna.

Exempel 6

Ifrågavarande person har rätt till arbetslöshetsdagpenning fram till utgången av den månad under vilken han fyller 60 år, varefter han går i arbetslöshetspension från början av följande månad.

Rätten till den återstående tiden gällde vid begynnelsepunkten för de extra dagarna. Arbetslöshetsdagarna behöver inte räknas eftersom rätten till den återstående tiden uppstår på basis av de extra dagarna.

5.2.5

Bibehållande av rätten till den återstående tiden för mottagare av grunddagpenning, om pensionsfallet inträffat före 1.1.1994

Om pensionsfallet för arbetslöshetspensionen har infallit före 1.1.1994 räknas den återstående tiden för personer som fått grunddagpenning

Juridiska avdelningen

17.1.1994

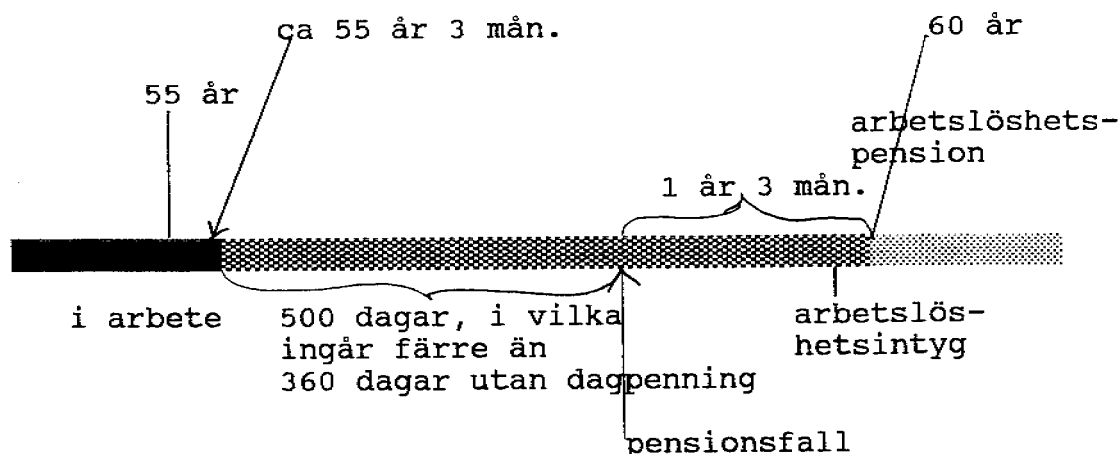
normalt enligt 360-dagarsregeln. Vid uträkningen av de 360 dagarna utan dagpenning kan grunddagpenningarna beaktas högst i den utsträckning som till arbetstagaren skulle ha kunnat betalas inkomstrelaterad dagpenning (dvs. 500 dagar eller tiden fram till slutet av den månad under vilken personen har fyllt 60 år).

Också i de fall där dagarna med grunddagpenning kan beaktas fram till slutet av den månad under vilken personen har fyllt 60 år kan det hända att den återstående tiden uträknad enligt den normala 360-dagarsregeln har gått förlorad innan personen har fyllt 60 år.

Arbetslösa som har fyllt 55 år och fått grunddagpenning bibehåller den återstående tiden från avslutandet av arbetsförhållandet fram till pensionsfallet i högst cirka 3 år och 6 månader. Rätten bibehålls således inte alltid fram till slutet av den månad under vilken personen fyller 60 år, vilket är fallet i fråga om personer som får inkomstrelaterad dagpenning.

Om dagarna med grunddagpenning kan beaktas fram till utgången av den månad under vilken en person fyller 60 år kan för den som blivit arbetslös i en ålder av cirka 55 år och 3 månader rätten till den återstående tiden kvarstå i arbetslöshetspensionen. För en grunddagpenningmottagare som blivit arbetslös före ovannämnda ålder kvarstår inte denna rätt.

Exempel 7

Om en arbetslös som fått grunddagpenning har fyllt 55 år innan 500 dagpenningdagar har blivit fullt kan som sådana dagar som förlänger efterkarenstiden beaktas dag-

Juridiska avdelningen

17.1.1994

penningdagarna fram till utgången av den månad under vilken den arbetslösa har fyllt 60 år.

Eftersom varje vecka inkluderar åtminstone två dagar utan dagpenning, vilka förkortar den återstående tiden, bibehålls den återstående tiden från avslutandet av arbetsförhållandet fram till tidpunkten för pensionsfallet i cirka 3 år och 6 månader.

Maximitiderna för den bibehållna rätten är teoretiska

Ovannämnda maximitider för bibehållande av den återstående tiden i APL-arbetslöshetspensionen (exemplen 6 - 7) har uträknats närmast för behoven inom kundrådgivningen, och uträkningarna är teoretiska. Vid uträkningen av efterkarenstiden har det antagits att ifrågavarande person efter perioden i arbete har haft endast dagar med arbetslöshetsdagpenning, trots att även dagar med dagpenningar och rehabiliteringsförmåner enligt sjukförsäkringslagen samt, från och med 1.1.1994, dagar med utbildningsförmåner och dagar med arbetsmarknadsstöd jämföras med dagar med arbetslöshetsdagpenning upp till ett visst belopp (för dessa redogörs i punkt 5.5).

I uträkningarna har också antagits att det inte förekommit avbrott i utbetalningen av dagpenningen (karensperioder i arbete osv.)

Dessutom har det antagits att pensionsfallet i fråga om en arbetslöshetspension som uträknas enligt de gamla stadgandena infaller före det kalenderår under vilket personen fyller 64 år eller att pensionsfallet infaller efter 1.1.1994, varvid de nya reglerna för pensionsuträkning tillämpas och arbetsförhållandeuppgifterna beaktas fram till pensionsåldern.

Inverkan av ersättning som utbetalas av arbetsgivaren vid avslutande av ett arbetsförhållande

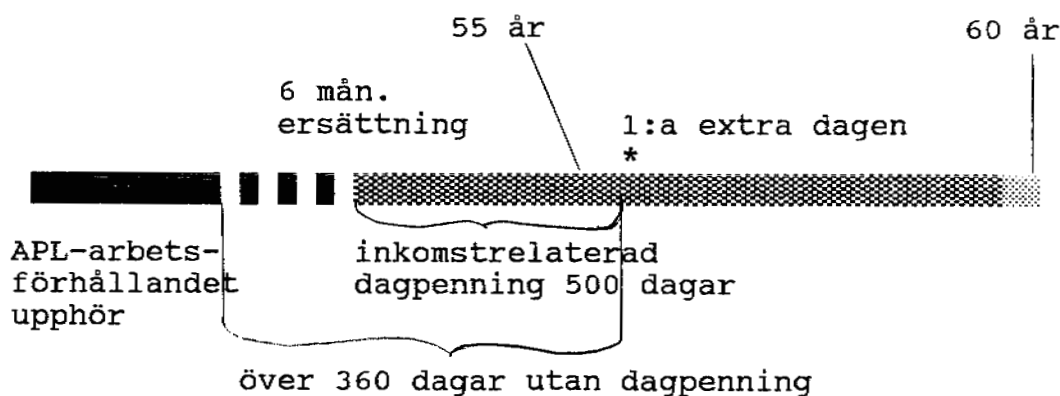
Exempel 8

En arbetstagare som har blivit arbetslös har enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte rätt till arbetslöshetsdagpenning för den tid under vilken han får lön för uppsägningstiden eller därmed jämförbar ersättning eller annan sådan ekonomisk förmån på basis av avtal eller arrangeringar som kan periodiseras på uppsägningstiden, dvs. ovannämnda prestationer.

Juridiska avdelningen

17.1.1994

I dessa fall förkortas efterkarenstiden i förhållande till den beräknade, på basis av arbetslöshetsdagpenningarna bibehållna tiden med den tid på vilken den ekonomiska förmånen kan periodiseras (se punkt 5.2.2).

Till arbetstagaren har utbetalats sex månaders lön som ersättning för att han själv har sagt upp sig. För denna tid utbetalas inte arbetslöshetsdagpenning, men denna tid förkortar efterkarenstiden så, att vid den 1:a extra dagens begynnelse kvarstår ingen rätt till den återstående tiden.

I APL-arbetsförhållandetiden inräknas i dessa fall den tid som utgör normal uppsägningstid. Om arbetstagaren själv har sagt upp sig utgör uppsägningstiden enligt lag en månad och, om arbetsförhållandet har fortgått över tio år, två månader.

I dylika fall inverkar både längden på tiden utan dagpenning och tidpunkten för pensionsfallet på bibehållandet av rätten till den återstående tiden.

5.2.6

Flottörsstadgande för personer som är berättigade till extra dagar

Den återstående tiden ansluts till den senaste verksamhet som fortgått i minst sex månader (flottörsstadgande). För personer som får extra dagar (se punkt 5.2) söks detta arbete inom den förlängda efterkarenstiden.

Om, efter det att de extra dagarna har vidtagit, ett arbetsförhållande (annat än garanterat

Juridiska avdelningen

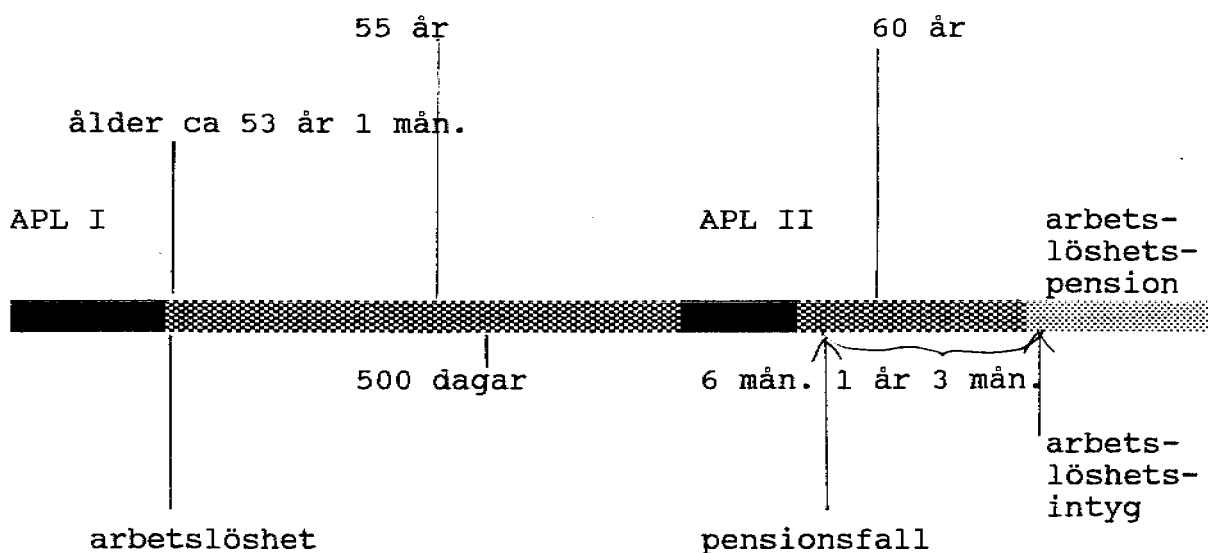
17.1.1994

arbete) eller företagaverksamhet har fortgått över sex månader eller KAPL-inkomster överstigit det övre KAPL-gränsbeloppet upphör rätten till den återstående tiden på basis av det föregående arbetsförhållandet. Den återstående tiden ansluts härvid till detta nya förhållande. I dessa fall uppkommer för dagpenningmottagaren i allmänhet också rätt till ett nytt maximiantal dagpenningar, eftersom arbetslöshetsdagarna "nollställs" med anledning av att ett nytt arbetsvillkor uppfylls. Ifrågavarande person kan härvid, om han blir arbetslös på nytt, få dagpenning för såväl 500 dagar som fram till utgången av den månad under vilken han fyller 60 år.

Om arbetet efter de extra dagarnas begynnelse har fortgått färre än sex månader ansluts den återstående tiden till det arbetsförhållande för vilket rätten till den återstående tiden varit i kraft vid de extra dagarnas begynnelse.

Arbete på över sex månader kan också förskjuta tidpunkten för pensionens begynnelse, om arbetsförhållandet ligger nära den tidpunkt vid vilken ifrågavarande person når arbetspensionsåldern.

Exempel 9

I exemplet har det sex månader långa APL-arbetsförhållandet II upplöst rätten till den återstående tiden på basis av APL-arbetsförhållande I. Den återstående tiden ansluts till APL-arbetsförhållande II.

Juridiska avdelningen

17.1.1994

Med anledning av arbetet på sex månader "nollställs" dagarna med arbetslöshetsdagpenning och personen återfår maximitidsrätten. Personen hinner inte få extra dagar innan han fyller 60 år, varför han kan gå i arbetslöshetspension först sedan han fått ett 200-dagarsintyg, dock senast när en ny maximitid nås (500 dagar). Personen kan få pension på basis av 200-dagarsintyget endast om de gamla stadgandena tillämpas på pensionen.

Eftersom personen inte hinner få extra dagar på nytt innan han fyller 60 år räknas den återstående tiden normalt enligt 360-dagarsregeln och ansluts till APL-arbetsförhållande II.

5.2.7

Garanterat arbete och den återstående tiden

Om en person varit oavbrutet arbetslös i minst ett år eller sammanlagt ett år under en tid av tretton månader hade han enligt stadgandena i sysselsättningslagen rätt till sex månaders s.k. garanterat arbete. Stadgandet gällde till utgången av år 1992. Dylika garanterade arbeten förekommer dock alltjämt eftersom, om den som nått rätten till garanterat arbete före utgången av år 1992 så önskar, ordnas för honom möjlighet till sex månaders arbete. Lönen i ett garanterat arbete är i allmänhet lägre än personens inkomster av arbetsförhållande eller företagarkerksamhet före arbetslösheten.

Ett garanterat arbete upphäver inte rätten till den återstående tiden på basis av sådant arbets- eller tjänsteförhållande eller sådan företagarkerksamhet med bättre lön som föregått detta, utan den återstående tiden inräknas i pensionen på basis av föregående verksamhet. Härvid jämförs endast pensionslönerna, inte pensionsbeloppen. Ett undantagsförfarande förutsätter att rätten till den återstående tiden på basis av den verksamhet som har föregått det garanterade arbetet ännu är i kraft vid det garanterade arbetets begynnelse och att ifrågavarande person har fyllt 55 år före pensionsfallet.

De stadganden som gäller förfarandet ingår i lagen om beaktande i undantagsfall av garanterat

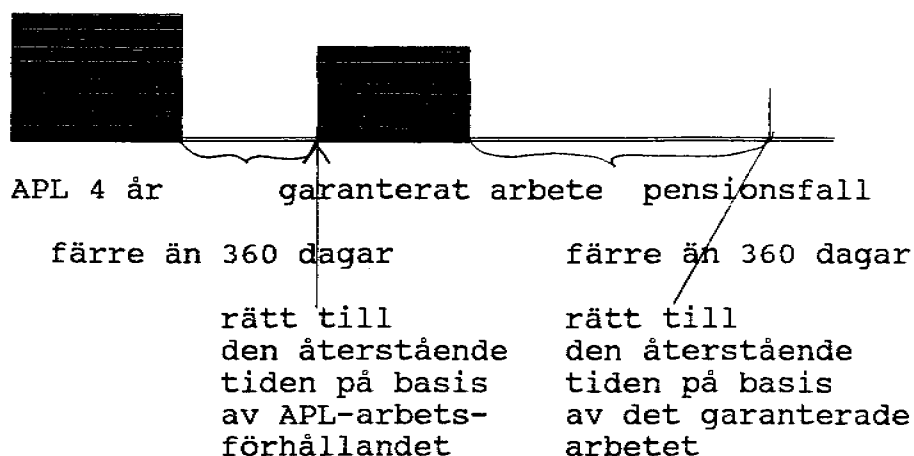
Juridiska avdelningen

17.1.1994

arbete i arbetspensionsskyddet (lagarna 476/91 och 566/93). Från 1.1.1994 ingår stadgandena i APL (lag 559/93).

Tillämpningsanvisningar har getts i cirkulär A 12/91 och dessa har kompletterats med Juridiska avdelningens meddelanden 7/91T och 12/92.

Exempel 10

Pensionslönen på basis av APL-arbetsförhållandet är högre än pensionslönen på basis av det garanterade arbetet.

Rätten till den återstående tiden på basis av det föregående APL-arbetsförhållandet gäller vid det garanterade arbetets början. Det garanterade arbetet ger upphov till ny rätt till den återstående tiden. Vid tidpunkten för pensionsfallet skall rätten till den återstående tiden på basis av det garanterade arbetet vara i kraft.

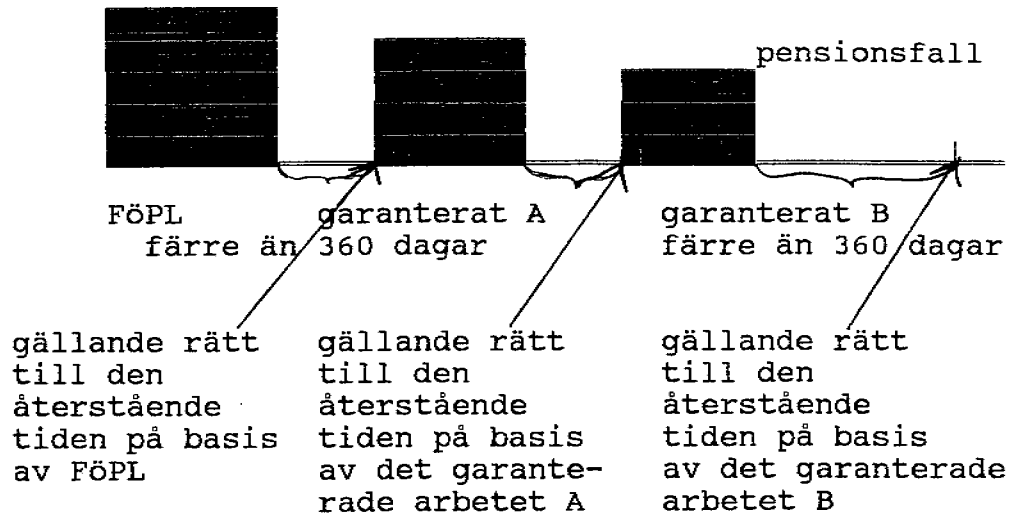
Den återstående tiden hänförs till det fyra år långa APL-arbetsförhållandet. På basis av det garanterade arbetet uträknas ett fribrev.

Om en person har haft flera garanterade arbeten undersöks huruvida rätten till den återstående tiden har varit i kraft såväl vid början av det första garanterade arbetet som efter det sista garanterade arbetet vid tidpunkten för pensionsfallet. Om detta är fallet uträknas den återstående tiden på basis av det normala arbetsförhållande eller den normala företagareverksamhet som har föregått det garanterade arbetet. Rätten till den återstående tiden får inte utgå mellan de garanterade arbetena eller före pensionsfallet.

Juridiska avdelningen

17.1.1994

Exempel 11

Rätten till den återstående tiden har gällt vid början av det första garanterade arbetet. Det garanterade arbetet ger upphov till ny rätt till den återstående tiden.

Den återstående tiden uträknas på basis av FÖPL-verksamheten. På basis av de garanterade arbetena uträknas fribrev.

Om en person har endast garanterade arbeten tillämpas inte undantagsförfarandet mellan dessa, även om lönerna skiljde sig från varandra. Den återstående tiden ansluts således till det sista garanterade arbetet. Detsamma gäller för sådana fall där rätten till den återstående tiden har utgått vid begynnelsen av det första garanterade arbetet.

5.3

Uträknande av pension

Arbetslöshetspensionen räknas ut på samma sätt som invalidpensionen. Som pensionsfall betraktas den dag, för vilken till sökanden för första gången har utbetalats arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd under den i 4 c § 3 mom. APL avsedda tiden om 60 veckor och en månad.

Stadgandena om uträkning av pension ändrades 1.1.1994. Ändringarna påverkar uträkningen av de arbetslöshetspensioner, för vilka pensionsfallet inträffar under den tid som de nya bestämmelserna gäller, dvs. 1.1.1994 eller senare.

Juridiska avdelningen

17.1.1994

5.3.1

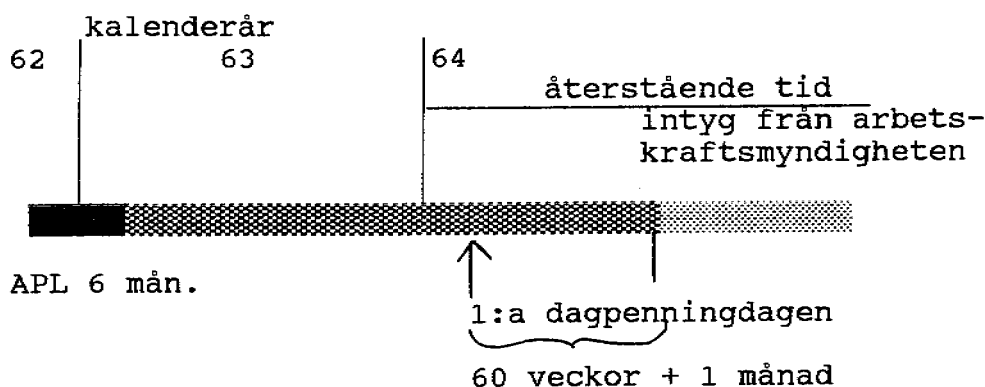
Pensionsfall före 1.1.1994

Vid uträkning av arbetslöshetspension beaktas inkomsterna endast fram till utgången av det kalenderår då arbetstagaren fyller 63 år. Tiden fram till pensionsåldern räknas som återstående tid.

Om pensionsfallet inträffar före utgången av det kalenderår under vilket arbetstagaren fyller 63 år, räknas den eventuella återstående tiden från pensionsfallet framåt.

Om pensionsfallet inträffar efter utgången av det kalenderår under vilket arbetstagaren har fyllt 63 år, räknas pensionen ut på samma sätt som en invalidpension för vilken pensionsfallet har inträffat den sista dagen under det kalenderår under vilket arbetstagaren har fyllt 63 år. I dessa fall förutsätts dessutom att APL-arbetsförhållandet har pågått minst sex månader under det år under vilket arbetstagaren fyller 63 år. Detta villkor uppfylls även i de fall under vilket ett minst sex månader långt arbetsförhållande upphör under det kalenderår under vilket arbetstagaren fyller 63 år.

Exempel 12

Eftersom kravet på sex månaders arbete uppfylls, ansluts den återstående tiden till pensionen. Den återstående tiden räknas från början av det kalenderår under vilket arbetstagaren fyller 64 år.

Om personen 1.1.1994 är minst cirka 58 år och 10 månader, kan pensionsfallet för arbetslöshetspensionen ha infallit under år 1993, varvid pensionen alltså uträknas enligt de gamla bestämmelserna.

Juridiska avdelningen

17.1.1994

Pensionen kan uträknas som arbetslöshetspension, om arbetslöshetspensionen började senast vid den tidpunkt under vilket ålderspensionen skulle vidta. Pensionen behöver alltså inte hinna utbetalas såsom arbetslöshetspension.

5.3.2

Pensionsfall 1.1.1994 eller senare

Stadgandena om uträkning av pension ändrades 1.1.1994. För de nya stadgandena redogörs i cirkulär A 42/93.

Om pensionsfallet har inträffat 1.1.1994 eller senare, tillämpas de nya stadgandena om uträkning av pension. Även om pensionsfallet inträffar efter 63 års ålder uträknas den återstående tiden från pensionsfallet till pensionsåldern och inte längre från den första dagen under det år när pensionstagaren har fyllt 64 år till pensionsåldern.

I början av år 1994 införs också ändringar i de dagar som förlänger efterkarenstiden.

5.4

Arbetslöshetstillägg och arbetspensionstillägg

Som ersättning för pension som inte intjänats under arbetslöshetstiden höjs pensionstagarens pension med ett speciellt tillägg. Detta tillägg benämns numera arbetslöshetstillägg och det uträknas för de dagar för vilka personen har fått inkomstrelaterad dagpenning.

Stadgandena om arbetslöshetstillägg ändrades 1.1.1994. Arbetslöshetstillägget fick namnet arbetspensionstillägg och på dess storlek inverkar utöver de inkomstrelaterade dagpenningarna också vissa utbildnings- och rehabiliteringsförmåner, vilka utbetalats 1.1.1994 eller senare. När arbetspensionstillägget räknas ut fastställs i stället för arbetslöshetsmånaderna förmånsmånaderna. En nyhet är också att även de inkomstrelaterade dagpenningar som utbetalats under det kalenderår som föregår pensionsfallsåret beaktas i arbetspensionstillägget. Så var inte fallet i arbetslöshetstillägget.

Grunddagpenningen berättigar varken till arbetslöshetstillägg eller arbetspensionstillägg.

Juridiska avdelningen

17.1.1994

De nya stadgandena om arbetspensionstillägget tillämpas från 1.1.1994. Eftersom sådana förmåner som utbetalas för pensionsfallsåret inte berättigar till arbetspensionstillägg, inverkar de nya förmånerna på arbetspensionstillägget för första gången om pensionsfallet inträffar 1.1.1995 eller senare.

Däremot kan inkomstrelaterade dagpenningar som utbetalats år 1993 ge rätt till arbetspensionstillägg om pensionsfallet inträffar 1994.

För arbetslöshetstillägget och arbetspensionstillägget redogörs närmare i cirkulär A 31/93.

5.4.1

Förmåner som berättigar till arbetslöshetstillägg

Rätt till arbetslöshetstillägg ger efter 1.1.1967 i regel alla de dagar för vilka pensionstagaren har fått inkomstrelaterad dagpenning från sin arbetslöshetskassa. Inkomstrelaterade dagpenningar som erhållits under APL-arbetsförhållanden som varat ett helt kalenderår ger rätt till arbetslöshetstillägg endast om de hänför sig till arbetsförhållandets fyra sista år eller om arbetsinkomsterna av parallellt KAPL-arbete överskrider det senare gränobeloppet på 3 376 mark/år (ind. 1688 år 1994).

Arbetslöshetsdagar under pensionsfallsåret och föregående kalenderår beaktas inte vid uträkningen av arbetslöshetstillägget, och inte heller dagpenningdagar före början av det kalenderår under vilket arbetstagaren fyller 23 år.

5.4.2

Förmåner som berättigar till arbetspensionstillägg

Vid uträkningen av arbetspensionstillägget beaktas utöver de inkomstrelaterade dagpenningarna 1.1.1994 eller senare

- utbildningsstöd enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning (763/90)
- personligt understöd som beviljas för frivillig yrkesinriktad vuxenutbildning enligt lagen om utbildnings- och avgångsbidragfonden

Juridiska avdelningen

17.1.1994

(537)90), statstjänstemannalagen (755/86), grundskolelagen (476/83) eller gymnasielagen (477/83) samt

- rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna eller lagen om rehabiliteringspenning (611/91) eller ersättning för utebliven arbetsinkomst som utbetalas på basis av olycksfallsförsäkringen eller rehabiliteringsstadgandena i anslutning till trafikförsäkringen.

Avgångsbidragets vuxenutbildningstillägg som beviljats för arbetskraftsutbildning och rehabiliteringspenning som utbetalats som tillägg till pension berättigar inte till arbetspensionstillägg.

Förmåner som har utbetalats för ett sådant helt kalenderår, under vilket personen har varit i tjänste- eller arbetsförhållande enligt arbetspensionslagarna eller har bedrivit företagverksamhet berättigar inte till arbetspensionstillägg. Tillägget räknas dock även för sådana år, om personen under samma kalenderår har haft KAPL-inkomster som uppgår till minst det lägre gränobeloppet (ind. 1688 år 1994). Vid uträkningen av arbetspensionstillägget tillämpas inte längre såsom i arbetslöshetstillägget stadgandet, enligt vilket tillägget också räknas för APL-arbetsförhållanden som varat ett helt kalenderår, om de inkomstrelaterade dagpenningarna hänför sig till arbetsförhållandets fyra sista år.

Även om en person i KAPL-arbete i registret över arbetsförhållanden har KAPL-inkomster under samtliga månader under ett kalenderår, berättigar de förmåner som han fått till arbetspensionstillägg. Detsamma gäller KoPL-arbete.

Arbetsmarknadsstöd berättigar inte till arbetspensions-tillägg.

5.5

Pensionen börjar

När en arbetspension har beviljats enligt de nya stadgandena (punkt 3.2) börjar pensionen från början av den månad som följer på den

Juridiska avdelningen

17.1.1994

kalendermånad, under vilken arbetstagaren uppfyller alla de förutsättningar för erhållande av pension som avses i 4 c § 1 mom. APL. Enligt de nya stadgandena skall maximiantalet dagpenningdagar ha nåtts innan arbetslöshetspension kan beviljas. Pensionen börjar härvid från början av den månad som följer på den månad under vilket maximitiden har nåtts. Maximitiden kan ofta nås på så sätt att pensionen inte hinner utbetalas genast från början av följande månad varvid den måste utbetalas retroaktivt.

När arbetslöshetspension beviljas personer som omfattas av de gamla stadgandena (punkt 3.1) på basis av att 200 dagpenningdagar har blivit fullt, fastställs begynnelsestidpunkten enligt det datum när utfärdaren av dagpenningintyget undertecknat detta (dateringen i punkt 7 i arbetslöshetsintyget). Pensionen börjar vid ingången av den kalendermånad som först vidtar efter det att den månad då intyget undertecknats och de tre därpå följande månaderna har förflutit.

Om intyget för arbetslöshetspension från dagpenningsutbetalaren har skrivits ut för sent av orsaker som är oberoende av pensionssökanden, fastställs begynnelsestidpunkten enligt det datum då intyget skulle ha kunnat utfärdas. Ett villkor är att sökanden även har önskat få intyget vid denna tidpunkt. Orsaken till dröjsmålet skall anges i punkten Anmärkningar i intyget. Om så inte är fallet skall pensionsanstalten kontrollera orsaken hos den som betalar ut dagpenningen (se punkt 5.1.1 "Försenat intyg").

För att pensionen i dylika situationer skall beviljas från samma tidpunkt, borde arbetspensionsanstalterna och folkpensionsanstalten stå i kontakt med varandra för att försäkra sig om att pensionen börjar vid en gemensam tidpunkt.

Om en person ännu inte har fyllt 60 år när han har lyft dagpenning för maximitiden, börjar pensionen från början av den månad som följer på den månad när personen fyller 60 år.

Om ett arbetsförhållande uppsägs under permittering kan en ersättning som motsvarar lönen under uppsägningstiden utbetalas per löneutbetalningsmånad. Den tid, på vilken

Juridiska avdelningen

17.1.1994

skadeståndet på så sätt periodiseras, utgör inte APL-arbetsförhållandet (punkt 5.2). Arbetslöshetspensionen beviljas och utbetalas således normalt, även om pensionen skulle överlappa skadeståndet.

Beviljande av arbetslöshetspension på basis av arbetsförhållande med sänkt pensionsålder

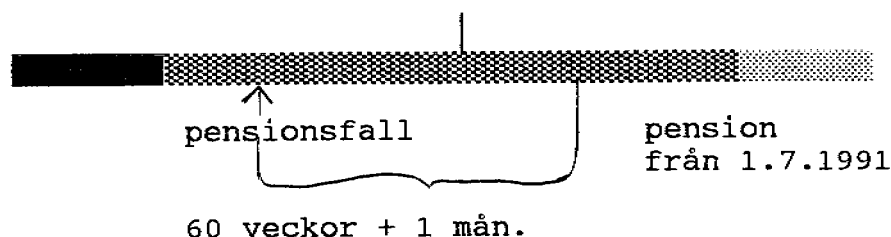
En person kan beviljas heleffektiv arbetslöshetspension på basis av ett arbetsförhållande med sänkt pensionsålder. Den återstående tiden räknas då från pensionsfallet fram till den sänkta pensionsåldern.

Även om personen får ett arbetslöshetsintyg först när han nått pensionsåldern, beviljas pensionen inte som ålderspension utan som arbetslöshetspension, om pensionsfallet infaller under den tid som föregår pensionsåldern. En pension som uträknats som arbetslöshetspension ändras dock genast till ålderspension eftersom personen nått pensionsåldern. Om utbetalningen av pensionen börjar senare än från början av den månad som följer på uppfyllandet av pensionsåldern, räknas på pensionen en uppskovsförhöjning.

Exempel 13

APL-arbets-
förhållande

8.3.1991
60 år

APL-arbetsförhållandet upphörde 31.5.1990. I arbetsförhållandet är pensionsåldern 60 år. Arbetstagaren har fått inkomstrelaterad dagpenning efter det att arbetsförhållandet har upphört och 200 dagar har blivit fullt i april 1991, varvid dagpenningintyget utfärdades. Personen hade redan då fyllt 60 år. Han ansöker om arbetslöshetspension från 1.5.1991.

Juridiska avdelningen

17.1.1994

Pensionen uträknas såsom arbetslöshetspension, men ändras genast till ålderspension. Enligt stadgandena om arbetslöshetspension börjar pensionen från början av juli 1991.

Uppskovsförhöjningen uträknas för april-juni, eftersom pensionen börjar först i juli och inte i april 1991.

För beviljandet av pension vid sänkt pensionsålder redogörs närmare i cirkulär 6/77 och i cirkulär A 27/93, som kompletterar och ersätter detta.

5.6

Pensionsbeslut

I beslutet om arbetslöshetspension nämns att om pensionstagaren börjar förvärvsarbete, skall han utan dröjsmål meddela detta till pensionsanstalten. I beslutet eller i dess bilagor skall det redogöras för på vilka grunder pensionen avbryts eller återindrivs samt för de fall då arbetslöshetspension inte utbetalas. Även pensionstagarens skyldighet att meddela om andra omständigheter som inverkar på utbetalningen av pensionen skall påpekas.

För dessa frågor redogörs närmare i punkt 6.

5.7

Utbetalning av pension

5.7.1

Utbetalning av pension i allmänhet

En pension får inte utan vägande skäl utbetalas retroaktivt för en längre tid än sex månader före ansökningsmånaden.

En arbetslöshetspension kan inte utbetalas i ett för allt.

5.7.2

Utbetalning av retroaktiv pension till arbetslöshetskassa eller socialförsäkringskommission

Om en person har fått arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd för samma tid, för vilken beviljas arbetslöshetspension retroaktivt, får arbetslöshetskassan eller socialförsäkringskommissionen innehålla det belopp som utan grund utbetalats som

Juridiska avdelningen

17.1.1994

arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd från den pension som utbetalas retroaktivt (19 a § 3 och 4 mom. APL). Detta gäller såväl pension enligt minimikravet som tilläggspension.

Arbetslöshetskassan eller socialförsäkringskommissionen skall meddela sitt krav till pensionsanstalten minst två veckor före utbetalningsdagen av pensionen. Till arbetslöshetspensionen ansluter sig alltid en begäran om att retroaktiv pension betalas till den instans som har betalat ut dagpenning eller arbetsmarknadsstöd. Detta finns angivet på arbetslöshetsintyget.

Den instans som betalar ut dagpenning eller arbetsmarknadsstöd är tvungen att utreda om den person som fått dagpenning eller arbetsmarknadsstöd har beviljats arbetslöshetspension innan instansen betalar ut dagpenning eller arbetsmarknadsstöd för tiden efter pensionens början. I pensionsfallsanmälan får folkpensionsanstalten vetskap om huruvida pensionen beviljats. Arbetslöshetskassan kontrollerar saken hos pensionsanstalten eller Pensionsskyddscentralen.

Om pensionsanstalten avger sitt beslut om arbetslöshetspension senare än den 15 i den månad som föregår pensionens begynnelse månad skall anstalten utreda till vem den retroaktiva pensionen skall utbetalas. Anstalten får betala ut den retroaktiva pensionen först sedan den av den instans som utbetalar arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd har fått en utredning om de arbetslöshetsdagpenningar eller arbetsmarknadsstöd som eventuellt har utbetalats för samma tid.

För att handläggningen skall gå snabbare och ett retroaktivt beslut skall kunna undvikas kan pensionsanstalten också per telefon fråga folkpensionsanstaltens lokalbyrå eller arbetslöshetskassan om arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd har utbetalats och samtidigt be om ett eventuellt indrivningsmeddelande. Som indrivningsmeddelande kan användas blanketten "Meddelande om indrivning av arbetslöshetsdagpenning/utbildningsstöd (45 § UAL, 26 § APVL)" (bilaga 5).

Om ärendet inte sköts per telefon på förhand,

Juridiska avdelningen

17.1.1994

sänder folkpensionsanstaltens lokalbyrå sitt indrivningsmeddelande när den fått pensionsfallsmeddelandet. Arbetslöshetskassan sänder sitt indrivningsmeddelande när den har fått meddelande om att pensionen har beviljats. I dessa fall skall den retroaktiva pensionen innehållas och särskilt beslut ges om dess utbetalning.

Den som betalar ut arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd sänder indrivningsmeddelandet vidare till följande pensionsanstalt först när den föregående pensionsanstalten har betalat sin andel. Varje pensionsanstalt som har meddelat om sitt pensionsbeslut får svar genom ett indrivningsmeddelande.

Pensionsanstalten innehåller förskotts innehållning på pensionen innan pensionen betalas till arbetslöshetskassan eller socialförsäkringskommissionen. Närmare redogörelse för betalning av retroaktiv pension till socialförsäkringskommissionen eller arbetslöshetskassan ingår i cirkulär A 32/88.

6

ÄNDRING AV BEVILJAD PENSION

6.1

Fall i vilka arbetslöshetspension inte utbetalas

Arbetslöshetspension beviljas personer som länge varit arbetslösa och som anmält sig som arbetslösa arbetssökande på Arbetskraftsbyrån. För att utbetalningen av pensionen skall fortgå krävs ingen utredning av Arbetskraftsmyndigheten över att arbetslösheten fortsätter. I arbetspensionslagarna finns stadganden om de fall då pension inte betalas ut.

6.1.1

Arbete

Arbetslöshetspension utbetalas inte för sådana kalendermånader under vilka pensionstagaren förvärvsarbetar och hans förvärvsinkomster per månad överstiger det fastställda gränsbeloppet. Om förvärvsinkomsterna är lägre än gränsbeloppet utbetalas pensionen fastän pensionstagaren fortlöpande skulle fortsätta att förvärvsarbete.

Gränsbeloppet är lika med det dubbla i 1 § 1 mom. 2 punkten APL avsedda markbeloppet per månad. År 1994 är detta gränsbelopp 2 139,72

Juridiska avdelningen

17.1.1994

mark (ind. 1688 år 1994). Gränsen justeras årligen med APL-index.

I fråga om arbetslöshetspensionen hänvisas inte i lagen till 8 § 4 mom. APL, varför begreppet förvärvsinkomst i arbetslöshetspensionen är mera omfattande än i den individuella förtidspensionen och deltidspension. Som förvärvsarbete betraktas arbete som utförs mot ersättning i form av pengar eller förmåner i pengars värde, även verksamhet som självständig företagare.

Endast sådana inkomster som grundar sig på förvärvsarbete beaktas, men exempelvis inte kapitalinkomster (räntor, dividender, hyresinkomster osv.). Det har ingen betydelse hur länge arbetet och arbetstiden varar, och arbetet behöver inte omfattas av någon pensionslag.

I cirkulär A 25/90 finns anvisningar om hurdant arbete som betraktas som förvärvsarbete inom de olika pensionsformerna. Dessa anvisningar kompletteras av juridiska avdelningens meddelande 10/93.

Förvärvsinkomsternas storlek

När den månatliga inkomsten uträknas beaktas lön och andra förmåner på samma sätt som när pensionslön uträknas. Arbetstagarens pensionsavgift avdras dock inte från förvärvsinkomsten. Om uppgiften om ett redan avslutat arbetsförhållande erhålls från pensionsskyddscentralens register, betraktas den i registret införda månadslönen som pensionslön, såvida pensionstagaren när han hörs inte utreder annat.

En inregistrerad KAPL-lön utgör i regel arbetsinkomst för betalningsmånaden. I den KAPL-lön som redovisas när ett arbetsförhållande avslutas kan dock dessutom ingå ackordöverskott och semesterersättningar. Om KAPL-lönen är anmärkningsvärt stor, kan pensionsanstalten utreda ärendet hos arbetsgivaren redan innan pensionstagaren kontaktas.

Om en arbetslöshetspensionstagare bedriver företagareverksamhet, betraktas som hans förvärvsinkomst den arbetsinkomst som har fastställts eller som skulle fastställas för honom om han försäkrades enligt LFÖPL eller FÖPL. Vid uppskattning av arbetsinkomsten kan

Juridiska avdelningen

17.1.1994

den i beskattningen deklarerade eller den fastställda arbetsinkomsten tas till utgångsvärde.

När det övervägs hur olika arvoden för föreläsningar, skrivelser, sakkunnighjälp eller framträdanden inverkar på pensionen är det att märka att arvodet i allmänhet utbetalas på en gång fastän förberedelserna för uppdraget har pågått en längre tid. Arvodesbeloppet skall fördelas på de månader som krävts för förberedelserna och bedömas enligt den genomsnittliga månadsinkomsten.

Om en person samtidigt är anställd i flera arbetsförhållanden eller bedriver lantbruks- eller annan företagarkerksamhet jämsides med ett arbetsförhållande, sammanräknas inkomsterna.

6.1.2

Vistelse utomlands eller annan orsak

Pension betalas inte ut för en sådan kalendermånad under vilken pensionstagaren på grund av utlandsvistelse eller annan motsvarande orsak inte kan ta emot sådant arbete som eventuellt erbjuds honom.

Vistelse utomlands

Det kan bli aktuellt att överväga avbrytande av utbetalningen av pensionen om en pensionstagare vistas utomlands över en månad. En utlandsresa på högst en månad utgör däremot inget hinder för utbetalning av pension.

Hur en utlandsvistelse på över en månad inverkar på pensionsutbetalningen övervägs särskilt från fall till fall.

Även om en pensionstagare en längre tid vistas utomlands, till exempel hos sina barn, kan pensionen betalas ut, om pensionstagaren har kvar sin bostad i Finland och är beredd att genast återvända till hemlandet om arbete erbjuds (FSD 341/87, PSC19431).

Efter det att EES-avtalet har trätt i kraft kan utbetalningen av arbetslöshetspension till en person som omfattas av avtalet inte avbrytas på den grund att han vistas utomlands om det är fråga om ett annat EES-land.

Juridiska avdelningen

17.1.1994

Annan orsak till avbrytande

Även annan orsak än vistelse utomlands kan leda till att pensionsutbetalningen avbryts, om arbetspensionstagaren på grund av denna inte kan ta emot anvisat arbete. En sådan orsak kan vara bl.a. frihetsstraff som pensionstagaren måste avtjäna (FSD 4526/88, PSC22 386).

6.1.3

Vägran att ta emot arbete

Om en pensionstagare har vägrat ta emot arbete som Arbetskraftsmyndigheten anvisat honom och som fortgår minst en månad, utbetalas pensionen inte för den kalendermånad som följer på pensionstagarens vägran. En förutsättning är dessutom, att det erbjudna arbetet är sådant som den arbetslösa inte skulle ha kunnat avvisa utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsdagpenning. Pensionen kan börja utbetalas på nytt när pensionstagaren har tillställt pensionsanstalten ett intyg över att arbete inte har kunnat anvisas honom.

Enligt stadgandena i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avgör Arbetskraftsmyndigheten, om det arbete som anvisats pensionstagaren är sådant, att det inte kan avvisas. Pensionstagaren kan dock utan att förlora sin pension vägra ta emot arbete för kortare tid än en månad, medan lagen om utkomstskydd för arbetslösa förutsätter att den arbetslösa tar emot anvisat heltidsarbete även för kortare tid.

6.2

Avbrytande och indragning av arbetslöshetspension

6.2.1

Avbrytande av pension

När pensionsanstalten har fått kännedom om att pensionstagaren förvärvsarbetar eller om annan omständighet som föranleder att pensionen inte får betalas ut, avbryts utbetalningen av pensionen från början av första möjliga betalningsmånad därefter. En förutsättning för avbrytandet är dock att förvärvsarbetet fortsätter eller att annan orsak till avbrytandet alltjämt föreligger.

Om kännedom om den orsak som föranleder ett avbrytande har erhållits från annat håll än av pensionstagaren själv, skall pensionstagaren

Juridiska avdelningen

17.1.1994

höras innan beslut om avbrytande fattas. Pensionstagaren kan också höras per telefon. Pensionsutbetalningen kan dock redan därförinnan avbrytas interrimistiskt, om det är uppenbart att orsaken till avbrytandet fortfarande föreligger (t.ex. förvärvsarbetet fortgår).

I beslutet om avbrytande konstateras att utbetalningen av pensionen avbryts t.ex. för den tid arbetet fortgår och att pensionen indras utan särskilt beslut, om förutsättningarna för att den skall utbetalas på nytt inte uppfylls inom ett år.

Med beslutet skall ges anvisningar om när och hur personen på nytt kan ansöka om pensionsutbetning. Personen uppmanas att anmäla sig som arbetssökande på Arbetskraftsbyrån genast när orsaken till avbrytandet, t.ex. arbetet, har upphört.

6.2.2

Indragning av pension

Om ansökan om ny utbetalning av avbruten pension inte har gjorts inom ett år från avbrytandet, upphör pensionen utan särskilt beslut från tidpunkten för avbrytandet. Pensionstagaren har då redan fått besked om detta i samband med beslutet om avbrytandet. På annat sätt kan inte arbetslöshetspension enligt arbetspensionslagarna indras till följd av att arbetslösheten upphör.

6.3

Återindrivning av pension

I pensionslagarna finns stadganden om återindrivning av pension som betalats ut utan grund och om kvittning av sådan pension mot framtida pensionsrater. Utöver dessa stadganden finns det särskilda bestämmelser om återindrivning av arbetslöshetspension. I fråga om arbetslöshetspensionen har däremot inget särskilt stadgats om kvittningens maximibelopp och på arbetslöshetspensionen tillämpas därför stadgandena i 17 b § APL.

Enligt stadgandena om återindrivning av pension skall pensionen alltid återindrivas om den utbetalats utan grund för mer än tre månader. I dessa fall har pensionsanstalterna ingen prövningsrätt. Alla pensionsrater som utbetalats utan grund skall härvid återindrivas och det

Juridiska avdelningen

17.1.1994

belopp som skall återindrivas kan inte göras mera skäligt även om arbetsinkomsten skulle ha varit betydligt mindre än pensionen.

Om pensionen borde återindrivas för högst tre månader, kan pensionsanstalten av särskilda skäl avstå från återindrivningen. Om sådana korta arbetsperioder återkommer ofta föreligger i allmänhet inga särskilda skäl för att avstå från återindrivningen.

Som särskilt skäl kan betraktas t.ex. att en återindrivning skulle vara klart oskälig eller att arbetet har varit tillfälligt och ringa. Okunnighet om stadgandena i lagen är däremot i allmänhet inte något särskilt skäl.

Återindrivning kan aktualiseras vid avbrytande av pensionsutbetalningen om utbetalningen inte har kunnat avbrytas från början av den första kalendermånad för vilken pensionen inte skulle ha fått betalas ut. I samband med beslutet om avbrytande skall då också konstateras om den grundlöst utbetalade pensionen skall återindrivas eller inte.

Pensionstagaren skall höras innan beslut om återindrivning ges. Beslut behöver inte ges om pensionen har utbetalats utan grund för högst tre månader och pensionsanstalten besluter (också utan att höra pensionstagaren) att inte återindriva pensionen. Pensionstagaren borde dock alltid efter behov per brev meddelas om att kännedom om hans förvärvsarbete erhållits och att pensionen därför inte borde ha betalats ut, men att pensionen trots detta inte kommer att återindrivas.

Om det har beslutats att en utan grund utbetalad pension inte kommer att återindrivas skall den inte heller senare återindrivas även om en återindrivning på grund av en ny orsak skulle genomföras. De månader för vilka pensionen inte har återindrivits beaktas inte heller när det i ett nytt återindrivningsfall granskas för hur många månader pensionen har betalats ut utan grund. Det tidigare förvärvsarbetet skall dock beaktas vid prövning av huruvida det finns särskilda skäl för att på nytt besluta att inte återindriva pensionen.

Specialstadgandet om arbetslöshetspension innehåller bestämmelser om möjligheten att

Juridiska avdelningen

17.1.1994

återindriva pension som utbetalats utan grund genom kvittning mot framtida pensionsrater, men inte om kvittningens maximibelopp. I fråga om kvittningens maximibelopp iakttas det allmänna stadgandet i 17 b § 3 mom. APL. Enligt denna punkt kan genom kvittning indrivnas högst en sjättedel av den utbetalda månadspensionens nettobelopp, om annat inte avtalas med pensionstagaren.

Med pensionstagaren kan även avtalas om ett större kvittningsbelopp, men avtalet borde då inte leda till att i pension under en längre tid utbetalas ett belopp som är lägre än vad som är möjligt vid utmättningsförfarande.

I allmänhet är återindrivning möjlig först på basis av ett beslut som har vunnit laga kraft. Även om pensionstagaren skulle ha överklagat indrivningsbeslutet kan pensionsanstalten börja driva in arbetslöshetspension genom att minska på framtida pensionsrater (21 § 6 mom. APL). Pensionstagaren är redan på basis av 17 a § APL skyldig att meddela pensionsanstalten bland annat om han börjar arbeta.

Om utbetalningen av arbetslöshetspension inte har kunnat avbrytas på basis av arbete utan i stället har återindrivits, tillväxer ingen pension för arbetsförhållandena under pensionstiden.

När en eventuell ny pension senare fastställs, anses pensionstiden ha fortgått i en följd trots återindrivningen.

6.4

Pensionen vidtar på nytt

6.4.1

Ansökan inom ett år

Om utbetalningen av en pension har avbrutits och ansökan om att den skall återupptas inlämnas inom ett år från avbrytandet, betalas pensionen ut till samma belopp som tidigare (4 c § 7 mom. APL). Pensionen räknas alltså inte ut på nytt oberoende av om pensionen är heffektiv eller fribrevspension. För arbetsförhållanden under avbrottstiden tillväxer likväl pension som beaktas om pensionstagaren sedan arbetslöshetspensionen upphört på grund av ett nytt pensionsfall senare eller senast vid pensionsåldern beviljas pension (dvs. på nya grunder).

Juridiska avdelningen

17.1.1994

För att en pension skall börja betalas ut krävs ansökan samt arbetslöshetsintyg från Arbetskraftsmyndighet. Intyg av folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassa över eventuella dagpenningdagar behövs inte i detta sammanhang. Någon ansökningsblankett behöver inte nödvändigtvis fyllas i; som ansökan gäller en utredning över att förvärvsarbetet har upphört. Ansökan om ny utbetalning anses ha gjorts den dag, då ansökan eller intyg från Arbetskraftsmyndigheten har inkommit till mottagningsstället för pensionsansökningar. En nytt beslut skall ges om att utbetalningen av pensionen inleds på nytt.

Om utbetalningen av pension har avbrutits på grund av arbete, börjar pensionen betalas ut på nytt från början av den månad som följer på den under vilken förvärvsarbetet upphört. Om arbetsinkomsten redan därförinnan har sjunkit under det dubbla APL-gränsbeloppet per månad, utbetalas pension även för dessa kalendermånader. Om pensionsutbetalningen har avbrutits av andra orsaker än arbete, börjar utbetalningen på nytt från början av den månad som följer på den under vilken utbetalningshindret har upphört att gälla.

Om en arbetstagare har vägrat delta i sysselsättningsverksamhet, utbetalas ingen pension för den kalendermånad som följer omedelbart på vägran. Därefter kan pensionen börja betalas ut, om Arbetskraftsmyndigheten har utfärdat ett intyg över att pensionstagaren för närvarande inte kan anvisas arbete. I sådana fall behöver ingen ny ansökningsblankett ifyllas.

Pensionen betalas ut retroaktivt för högst sex månader före ansökan. Pensionen börjar alltid utbetalas från början av en kalendermånad.

6.4.2

Ansökan efter mera än ett år

Om ansökan om ny utbetalning av pensionen inte har lämnats in inom ett år från det att utbetalningen av pensionen har avbrutits, har pensionen upphört vid dagen för avbrottet. Om pensionsansökan lämnas in efter mera än ett år krävs för beviljande av pension att alla villkor för erhållande av pension uppfylls. Pensionen uträknas på nytt och i pensionen beaktas alla arbetsförhållanden under avbrottstiden.

Juridiska avdelningen

17.1.1994

Om pensionen beviljas enligt de nya stadgandena, krävs för erhållande av pension att arbetslöshetsdagpenning har utbetalats för maximitiden, att den återstående tiden kan beaktas i pensionen samt att pensionsökanden före det nya pensionsfallet har 5/15 arbetsår. Den tid under vilken personen har fått heleffektiv pension jämförs med tiden i arbetsförhållande. Pensionen börjar när alla förutsättningar har uppfyllts.

Enligt de gamla stadgandena börjar pensionen när den månad under vilken intyget från folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan har utfärdats samt de därpå följande två kalendermånaderna har gått till ända.

6.5

Delinvalidpension ändras till arbetslöshetspension

En person som får arbetslöshetspension i form av delpension anses tillhöra arbetskraften och har rätt till arbetslöshetsdagpenning. Från början av år 1994 behöver han inte söka heltidsarbete. Om en person som får heleffektiv deltidspension får ett intyg som ger honom rätt till arbetslöshetspension, har han rätt till arbetslöshetspension också enligt de nya stadgandena. I fråga om kravet på återstående tid och kravet på 5/15 år i arbete jämförs tiden med heleffektiv pension med tiden i arbete.

Delpension ändras till arbetslöshetspension på ansökan. Pensionsbeloppet blir detsamma som beloppet på den invalidpension som personen skulle ha fått, om delpensionen hade ändrats till full invalidpension.

Om arbetslöshetspensionen beviljas för samma tid, för vilken delpension redan har utbetalats, anses den utbetalda delpensionen som delprestation av arbetslöshetspensionen.

Om arbetslöshetspensionen upphör, måste en ny ansökan om delpension inlämnas. Utbetalningen av den tidigare delpensionen fortsätter inte automatiskt.

6.6

Invalidpension efter arbetslöshetspension

Om en arbetslöshetspensionstagare för en längre tid eller för minst ett år blir arbetsoförmögen i sådan grad att det berättigar honom till

Juridiska avdelningen

17.1.1994

invalidpension, ändras arbetslöshetspensionen på ansökan till invalidpension. Ändringen görs från närmast påföljande möjliga förfallodag. Full invalidpension fastställs härvid till samma belopp som den utbetalade arbetslöshetspensionen.

En heleffektiv arbetslöshetspension kan också ändras till individuell förtidspension (FSD 826/87, PSC19676). Pensionsbeloppet ändras inte heller i detta fall.

Den som blir arbetsoförmögen inom två år från det att utbetalningen av heleffektiv arbetslöshetspension har avbrutits beviljas invalidpension till samma belopp som arbetslöshetspensionen (6 c § 2 mom. APL). Tiden förlängdes från ett år till två år genom en lag som trädde i kraft 1.1.1994 (559/93). Arbetsförhållanden under den tid när utbetalningen av arbetslöshetspension har varit avbruten beaktas inte i pensionen.

6.7

Ålderspension efter arbetslöshetspension

Arbetslöshetspensionen omvandlas till ålderspension när pensionstagaren uppnår pensionsåldern (4 § 3 mom. APL).

När en arbetslöshetspension efter ett avbrott i utbetalningen börjar utbetalas på nytt och därefter omvandlas till ålderspension, justeras inte pensionsbeloppet. Eventuella arbetsförhållanden under avbrottstiden beaktas alltså inte i ålderspensionen.

Arbetsförhållanden under den tid utbetalningen av arbetslöshetspension har varit avbruten beaktas i pensionsbeloppet om en person sedan arbetslöshetspensionen upphört senare beviljas pension på basis av uppnådd pensionsålder (alltså på nya grunder).

6.8

Familjepension efter arbetslöshetspension

Om pensionstagaren avlider inom två år från det att pensionen avbrutits fastställs familjepensionen enligt den avbrutna heleffektiva arbetslöshetspensionen (lag 559/93). Om pensionstagarens tidigare arbetslöshetspensioner varit fribrevspensioner (beviljade på basis av de stadganden som gällde

Juridiska avdelningen

17.1.1994

före 1.1.1994) skall även familjepensionen räknas ut på nytt. Arbetsförhållanden under den tid utbetalningen av arbetslöshetspensionen har varit avbruten beaktas.

7

ÖVERVAKNING AV PENSIONSTAGARNA

Pensionstagarens meddelandeskyldighet

Mottagare av arbetslöshetspension är skyldig att meddela pensionsanstalten om sådana i 4 c § 4 mom. APL avsedda omständigheter som leder till att pensionen inte betalas ut (12 f APF, 14 a § KAPF, 13 a § LFÖPF och 12 a § FÖPF). I folkpensionsförordningen ingår motsvarande stadganden. Meddelandet kan göras skriftligt eller per telefon.

Uppgifter från annat håll

Arbetskraftsmyndigheten meddelar om pensionstagaren har vägrat ta emot arbete som anvisats honom (4 c § 4 mom. 3 punkten APL). Stadgandet i 4 c § 5 mom. APL, enligt vilket Arbetskraftsmyndigheten är förpliktad att med sex månaders mellanrum kontrollera och till pensionsmyndigheten meddela, om det finns arbete att anvisa pensionstagaren, har upphävts 1.1.1994. Detta stadgande har också tidigare saknat betydelse i praktiken.

När folkpensionsanstalten får kännedom om att pensionstagaren har börjat avtjäna frihetsstraff eller har flyttat bort från Finland meddelar folkpensionsanstalten detta till arbetspensionsanstalten. Bevis på att pensionstagaren har flyttat utomlands kan vara en adressändring, en begäran om att pensionen skall betalas till utlandet eller ett källskattekort som sänts till pensionsanstalten.

Pensionsanstalten kan också få tips om att pensionstagaren förvärvsarbetar utgående från den förskottsinnehållningsprocent som skattebyrån uppger.

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt kontrollerar lantbruksföretagarnas arbete i de uppgifter om lantbruksföretagarnas inkomster som anstalten får av skattemyndigheterna.

Juridiska avdelningen

17.1.1994

Pensionsskyddscentralens övervakningslistor

Pensionsskyddscentralen följer med pensionstagarens arbete utgående från anmälningarna till arbetsförhållanderegistret. PSC informerar i registerutdrag pensionsanstalterna om förvärvsarbetet genast när uppgifterna registrerats. De uppgifter som erhålls denna väg kommer alltid i efterhand; i fråga om KAPL-löner 2 - 4 månader efter intjäningsmånaden och i fråga om APL-löner med omkring 6 månaders fördröjning. Registerutdrag ges när en KAPL-redovisning på en lön som överstiger det dubbla APL-gränsbeloppet registrerats. Besked ges också om registrering av arbets- eller tjänsteförhållanden. Vid anmälan om ett påbörjat arbetsförhållande registreras inga uppgifter om lörens storlek. Dessa uppgifter fås enklast av arbetsgivaren.

8

DATATRAFIKEN MELLAN PENSIONSANSTALTERNA

Stadgandena om utbetalning, avbrytande och återindrivning av arbetslöshetspensioner är desamma i arbetspensionslagarna och folkpensionslagen. Målet är att de beslut som arbetslöshetspensionsanstalterna fattar i dessa frågor skall vara överensstämmande.

I allmänhet är grunden för avbrytande och återindrivning av pension helt klar, åtminstone då det gäller arbete. Pensionsanstalten avbryter pensionsutbetalningen och inleder återindrivningen genast när den fått kännedom om den orsak som utgör hinder för utbetalningen.

Om avbrytandet är underkastat prövning, till exempel om månadsinkomsten inte entydigt kan fastställas eller om orsaken till avbrytandet är en annan än förvärvsarbete, är det skäl för pensionsanstalten att före avgörandet kontakta folkpensionsanstalten. Detsamma gäller också om pensionsanstalten avstår från återindrivning.

Om pensionsutbetalningen avbryts på grund av att pensionstagaren bedriver företagareverksamhet, skall den som månadsinkomst uppskattade arbetsinkomsten anmälas till folkpensionsanstalten. Även om en ansökan om arbetslöshetspension avslås på grund av fortsatt företagareverksamhet skall detta anmälas till folkpensionsanstalten.

Juridiska avdelningen

17.1.1994

Om flera arbetspensionsanstalter betalar ut pension skall en pensionsanstalt utreda förutsättningarna för ett avbrytande, vid behov höra pensionstagaren och stå i kontakt med folkpensionsanstalten. Denna pensionsanstalt fastställs på samma sätt som den pensionsanstalt som svarar för förfarandet vid förhandsanmälningarna om invalidpensionsbeslut.

Lagstiftningen förutsätter att pensionstagaren meddelar särskilt såväl arbetspensionsanstalten som folkpensionsanstalten om sådana omständigheter som hindrar utbetalning av pensionen. För att samtliga pensionsutbetalande anstalter skall få kännedom om meddelandet skall pensionsanstalten dock omedelbart förmedla pensionstagarens meddelande - eller uppgift som anstalten på annat sätt fått - vidare till de övriga pensionsutbetalande anstalterna, också till folkpensionsanstalten, om det inte av meddelandet framgår att de redan har fått samma uppgifter.

Pensionsskyddscentralen sänder registerutdrag för övervakningen endast till arbetspensionsanstalterna. Dessa skall förmedla vidare till folkpensionsanstalten de uppgifter som eventuellt kan leda till avbrytande eller återindrivning av pensionen.

På motsvarande sätt meddelar folkpensionsanstalten arbetspensionsanstalterna om en pensionstagares arbete eller andra orsaker som eventuellt kan medföra att pensionen avbryts eller återindrivs.

På folkpensionsanstalten sker avgörandena om avbrytande av utbetalningen av arbetslöshetspensioner från 1.10.1992 på lokalbyråerna. Ärendet handläggs av lokalbyrån på pensionstagarens boningsort.

Om arbetspensionsanstalten innan pensionen har beviljats har kontrollerat uppgifterna i arbetslöshetsintyget, meddelar anstalten de kontrollerade uppgifterna eller sänder det nya intyget till folkpensionsanstalten. Folkpensionsanstalten meddelar på motsvarande sätt sina egna kontrolluppgifter.

4 c §

APL

(18.1.1985/50)

Arbetslöshets- 1 Berättigad till arbetslöshetspension är en
pension långvarigt arbetslös arbetstagare som har

-villkor för fyllt 60 år, förutsatt att pensionen

1) vid fastställandet av hans
arbetslöshetspension såsom till pension
berättigande tid kan beaktas den tid som
återstår till pensionsåldern eller motsvarande
arbetsförtjänst, dock inte om arbetstagaren har
rätt till arbetslöshetspension enligt någon
annan lag, ett pensionsreglemente eller
pensionsstadga som nämns i 8 § 4 mom.;

2) han under de 15 kalenderår som
omedelbart föregått den tidpunkt för
arbetslöshetens början som avses i 3 mom. under
sammanlagt minst fem år har intjänat i 8 § 4
mom. nämnd grundpension eller annan därmed
jämförbar pension som grundar sig på arbets-
eller tjänsteförhållande; på grundval av
arbetsförtjänsten i arbetsförhållanden som avses
i lagen om pension för arbetstagare i kortvariga
arbetsförhållanden beaktas intjänandetiden
härvid så som avses i 4 § 5 mom. i sagda lag;

3) han företer av Arbetskraftsmyndighet
utfärdat intyg över att han är arbetslös
arbetssökande hos Arbetskraftsbyrån och att
honom inte kan anvisas sådant arbete som han
inte kan vägra att ta emot utan att förlora sin
rätt till arbetslöshetsdagpenning enligt lagen
om utkomstskydd för arbetslösa (602/84), och att

4) han företer av Arbetslöshetskassa utfärdat
intyg över att han enligt 26 § 1 och 3 mom.
lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte längre
har rätt till dagpenning avvägd enligt
förtjänsten. (30.12.1993/1544)

- pensionen börjar

2 Arbetslöshetspension utbetalas från ingången
av den månad som följer efter den månad under
vilken arbetstagaren uppfyller de villkor för
pension som avses i 1 mom. Pension betalas dock
inte utan grundad anledning retroaktivt för
längre tid än sex månader före den månad som
följer efter ansökan. Om annat inte stadgas i
denna paragraf gäller angående
arbetslöshetspension och mottagare av

arbetslöshetspension i tillämpliga delar vad som stadgas om invalidpension och mottagare av invalidpension. (28.6.1993/559)

- belopp

3 Arbetslöshetspensionen är lika stor som den invalidpension enligt denna lag vilken skulle ha beviljats arbetstagaren, om han vid tidpunkten för arbetslöshetens början varit berättigad till invalidpension. Vid fastställande av pension anses arbetstagaren har blivit arbetslös den dag för vilken till honom första gången har utbetalats arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd under de 60 senast förflutna veckorna, räknat från den dag som infaller tidigast en månad före den dag då det i 1 mom. 3 punkten nämnda intyget utfärdats av Arbetskraftsmyndigheten. (30.12.1993/1544)

- avbrott i pensionsutbetalningen

4 Arbetslöshetspension beviljas att utgå tills vidare. Arbetslöshetspension utbetalas dock inte:

1) för kalendermånad under vilken pensionstagaren på grund av vistelse utomlands eller av annan motsvarande orsak inte kan ta emot arbete;

2) för kalendermånad under vilken pensionstagaren är i förvärvsarbete och därvid per månad förtjänar minst två gånger det belopp som avses i 1 § 1 mom. 2 punkten; ej heller

3) för den kalendermånad som följer efter den under vilken pensionstagaren vägrar ta emot av Arbetskraftsmyndigheten honom anvisat, i 1 mom. nämnt arbete som fortgår minst en månad.

5 5 mom. har upphävts genom lag 28.6.1993/559.

6 Sedan pensionsanstalt fått kännedom om omständighet på grund av vilken pension inte skulle få utbetalas enligt 4 mom., skall pensionsanstalten avbryta utbetalningen av pensionen från ingången av följande betalningsperiod då detta är möjligt, om orsaken till betalningsavbrottet fortfarande föreligger. Om pension enligt 4 mom. inte hade fått utbetalas, återindriver pensionsanstalten den utbetalda pensionen. Om pension inte skall återindrivas för längre tid än tre månader, kan pensionsanstalten av särskilt skäl avstå från återindrivningen. Pension kan återindrivas även genom kvittning mot framtida pensionsrater.

- fortsatt utbetalning av pension

7 Avbruten arbetslöshetspension börjar på ansökan utbetalas på nytt räknat från den

tidpunkt från vilken arbetstagaren har rätt att få pension, dock inte retroaktivt för längre tid än sex månader före ansökningen eller för den kalendermånad som omedelbart följer efter vägran som avses i 4 mom. 3 punkten. Till ansökan skall fogas i 1 mom. nämnt intyg av Arbetskraftsmyndighet. Har ansökan om förnyad utbetalning av avbruten pension likväl inte gjorts inom ett år, anses pensionen utan särskilt beslut ha upphört vid tidpunkten för avbrottet.

- delpension blir arbetslöshetspension

8 Uppfyller arbetstagare som erhåller invalidpension som delpension villkoren för erhållande av arbetslöshetspension, ändras pensionen på ansökan till arbetslöshetspension, vars belopp är lika stort som beloppet av den invalidpension som han skulle ha erhållit om nämnda delpension hade ändrats till full invalidpension. Beviljas arbetslöshetspension för samma tid som den för vilken delpension har betalats, anses delpensionen utgöra delprestation av arbetslöshetspensionen. I övrigt gäller i fråga om nämnda arbetslöshetspension vad som är stadgat i 2 mom.

- arbetslöshetspension blir invalidpension

9 Blir arbetstagare, medan han uppbär arbetslöshetspension, på det sätt som förutsätts i 4 § 3 mom. långvarigt arbetsoförmögen, ändras pensionen på ansökan till invalidpension räknat från följande förfallodag då detta är möjligt. Den fulla invalidpensionen fastställs härvid till samma belopp som den utbetalda arbetslöshetspensionen.

10 10 mom. har upphävts genom lag 28.6.1993/559.

11 11 mom. har upphävts genom lag 28.6.1993/559.

Ikraftträdelsestadgandet i lagen 28.6.1993/559.
Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

Lagen tillämpas på pensioner i fråga om vilka pensionsfallet inträffar sedan lagen har trätt i kraft. Stadgandena i 5 b § 2 och 5-8 mom. tillämpas dock även på pensioner där pensionsfallet har inträffat innan lagen har trätt i kraft. (30.12.1993/1546)

På en arbetstagare som har fyllt 55 år innan denna lag har trätt i kraft och som vid ikraftträdandet har rätt till dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller till utbildningsstöd enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, tillämpas fortfarande 4 c § lagen om pension för arbetstagare sådant detta lagrum lyder när denna lag träder i kraft. När detta stadgande tillämpas anses arbetstagaren ha rätt till dagpenning även under den självrisktid som avses i 12 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa och den 1 januari 1994. (30.12.1993/1546)

BESTÄMMELSER OM ARBETSLÖSHETSSKYDD

1

ARBETSLÖSHETSDAGPENNING

För att trygga arbetslösa personers utkomst utbetalas dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

1.1

Förutsättningar för arbetslöshetsdagpenning

Berättigad till arbetslöshetsdagpenning är arbetslösa arbetssökande som

- är 17-64 år
- är bosatt i Finland
- har anmält sig på Arbetskraftsbyrån
- är arbetsför och står till arbetsmarknadens förfogande
- söker heltidsarbete
- inte har kunnat anvisas arbete eller utbildning.

Arbetslös arbetssökande som får delinvalidpension är berättigad till arbetslöshetsdagpenning, även om han söker deltidsarbete (4 § 3 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa).

Erhållande av arbetslöshetsdagpenning förutsätter att personens utkomst grundar sig på löneinkomst för arbete som utförs för annan (1 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa).

Företagare i huvudsyssla är inte berättigad till arbetslöshetsdagpenning. En person som tidigare har varit företagare anses vara företagare i huvudsyssla tills han bevisligen har upphört med sin företagsverksamhet eller företagsverksamheten bevisligen har varit avbruten (5 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa). Med företag avses även lantbruksföretag.

I vissa fall kan en företagare vara berättigad till arbetslöshetsdagpenning redan på grund av att hans företagsverksamhet väsentligt har minskat eller emedan det annars kan antas att den arbetsmängd företagsverksamheten kräver är så obetydlig att den inte hindrar honom att ta emot heltidsarbete.

En person anses vara sysselsatt inom sitt eget, sin makes eller sina föräldrars företag om hans

Juridiska avdelningen

17.1.1994

arbetsinsats inom ett företag som han startat som arbetslös är så stor att den hindrar honom att ta emot heltidsarbete.

Arbetsoförmåga som hinder för arbetslöshetsdagpenning

En arbetslös arbetssökande anses inte arbetsför bl.a. om han får

- dagpenning enligt sjukförsäkringslagen
- individuell förtidspension
- invaliditetspension enligt folkpensionslagen (FPL)
- full invalidpension enligt arbetspensionslagarna
- förmåner som utbetalas på grund av fullständig arbetsoförmåga med stöd av någon annan lag.

Delinvalidpension enligt arbetspensionslagarna utgör inget hinder för erhållande av arbetslöshetsdagpenning (5 § 3 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa).

Om en person som får arbetslöshetsdagpenning insjuknar fortsätter utbetalningen av arbetslöshetsdagpenning även under självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen (5 § 4 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa).

Pensioner och förmåner som utgör hinder för rätten till dagpenning

En person har inte rätt till arbetslöshetsdagpenning bl.a. om han får

- arbetslöshetspension
- förtida ålderspension
- ålderspension före 65 års ålder på grund av det fulla antalet tjänsteår
- generationsväxlingspension enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (LföPL) eller lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare (GEVPF) eller avträdelseersättning enligt lagen om avträdelseersättning för lantbruksföretagare (AVEL)
- rehabiliteringspenning eller ersättning för inkomstbortfall som utbetalas på grund av rehabilitering
- utbildningsstöd enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

Enligt social- och hälsovårdsministeriets tillämpningsanvisningar för lagen om

Juridiska avdelningen

17.1.1994

utkomstskydd för arbetslösa anses som pension som utbetalas till fullt belopp sådan pension som när den beviljades utgjorde 60% av lönen. Om ålderspensionen för en person under 65 år inte grundar sig på det fulla antalet tjänsteår, utgör ålderspensionen inte i och för sig något hinder för dagpenningen.

Lön under uppsägningstid eller motsvarande ersättning som hinder för rätten till dagpenning

En person har inte rätt till arbetslöshetsdagpenning för den tid

- under vilken han har rätt att av sin arbetsgivare enligt lag eller kollektivavtal eller enligt arbetsavtal få lön för uppsägningstiden eller motsvarande ersättning
- för vilken en ekonomisk förmån som han fått av sin arbetsgivare på basis av annat avtal eller annat arrangemang (med undantag av utbildning som arbetsgivaren anskaffar eller anordnar) kan periodiseras på basis av hans lön som måste betraktas som stadigvarande (5 § 1 mom. 13 punkten lagen om utkomstskydd för arbetslösa).

Arbetstagaren kan utöver eller i stället för lön för uppsägningstid eller motsvarande ersättning utbetala ersättning under olika benämningar ("gyllene handslag" osv.) Ersättningen kan till exempel motsvara en normal årslön. Om en sådan ersättning kan periodiseras på någon tid enligt personens stabiliserade lön eller enligt hur många månaders lön ersättningen motsvarar, har personen fr.o.m. 1.1.1993 inte rätt till dagpenning för denna tid.

Rätten till dagpenning hindras dock inte av den ersättning som arbetsgivaren betalar för ogrundad uppsägning enligt 47 f § lagen om arbetsavtal, om för denna företes domstolsutslag eller ett förhandlingsresultat mellan organisationerna, i vilket parterna har avtalat om skadeersättning.

Självrisktider och karenser

Arbetslöshetsdagpenning börjar utbetalas först efter självrisktiden. Självrisktiden är sammanlagt fem arbetslösa arbetsdagar under

Juridiska avdelningen

17.1.1994

högst åtta på varandra följande kalenderveckor (12 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa).

En person som utan giltigt skäl har lämnat sitt arbete eller som själv har varit orsak till att arbetsförhållandet har upphört är inte berättigad till arbetslöshetsdagpenning under åtta veckor. Tiden räknas från den dag då arbetsförhållandet har upphört.

Om en arbetslös person utan giltig orsak vägrar ta emot arbete som Arbetskraftmyndigheten anvisar honom har han inte rätt till dagpenning under sex veckor (om arbetet skulle ha varat över fem dagar) eller under tre veckor (om arbetet skulle ha varat högst fem dagar) från vägran. En person som upprepade gånger vägrar ta emot arbete har inte rätt till arbetslöshetsdagpenning förrän han varit i arbete eller utbildning åtta veckor (11 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa).

Dagpenning börjar utbetalas om sex veckor också om den arbetslösa utan giltigt skäl har vägrat delta i utbildning (8 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa).

En person som utan giltigt skäl under de sex veckor som föregick hans anmälan hos Arbetskraftsbyrån har varit på arbetsmarknaden mindre än sex veckor har rätt till dagpenning först sex veckor efter sin anmälan (9 § 4 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa).

1.2

Jämkad dagpenning

Stadgandena om jämkad dagpenning ändrades 1.1.1994. Dessa stadganden tillämpas om rätten till jämkad dagpenning börjar 1.1.1994 eller senare.

Enligt de nya stadgandena utbetalas till alla arbetslösa som utför olika slags deltidsarbete och kortvarigt heltidsarbete med lönen jämkad dagpenning.

När dagpenningen utbetalas och dess belopp fastställs saknar det därför numera betydelse om det är fråga om tillfälligt heldagsarbete, deltidsarbete, bisyssla eller förkortad arbetstid.

Den jämkade dagpenningen är 80 % av den del av den erhållna lönen eller arbetsinkomsten som

Juridiska avdelningen

17.1.1994

överstiger 750 mark per månad eller under fyra på varandra följande kalenderveckor.

Jämkad dagpenning betalas till ett belopp som motsvarar högst 150 fulla arbetslöshetsdagpenningar och för minst 18 månader. Jämkad dagpenning betalas dock för högst 24 månader även om maximitiden för 150 dagar inte har nåtts. Eftersom utbetalningen av den jämkaade dagpenningen därefter upphör har personen utan att förlora sin rätt till dagpenning säga upp sig från sitt arbete och få hel arbetslöshetsdagpenning.

Jämkad dagpenning utbetalas inte om arbetstiden överstiger fyra femtedelar av maximiarbetstiden inom branschen.

1.3 Dagpenning

Arbetslöshetsdagpenning utbetalas antingen som grunddagpenning (grundskydd) eller som inkomstrelaterad dagpenning (i lagen: dagpenning avvägd enligt förtjänsten) (förtjänstskydd). År 1994 kan dagpenningen också vara dagpenning för permitteringstid (permitteringsdagpenning).

Grunddagpenningen utbetalas av folkpensionsanstalten, förtjänstdagpenningen och permitteringsdagpenningen av arbetslöshetskassorna.

Dagpenning utbetalas för högst fem dagar i veckan.

1.3.1 Grunddagpenning

Rätt
Villkoren för erhållande av dagpenning ändrades 1.1.1994. Om rätten till grunddagpenning stadgas 13 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Från 1.1.1994 har den som uppfyller de allmänna förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetsskydd och arbetsvillkoret rätt till grunddagpenning. Den behovsprövning som tidigare tillämpats på grunddagpenningen bortfaller för de arbetslösa som uppfyller arbetskravet medan den nya lagen har varit i kraft, dvs. efter 1.1.1994.

Arbetsvillkoren uppfylls om en person under de närmast föregående 24 månaderna har varit 26

Juridiska avdelningen

17.1.1994

veckor i ett sådant arbete, där arbetstiden varje vecka har varit minst 18 timmar. Eftersom i arbetsvillkoret inräknas endast arbetstid efter 1.1.1994 kan dagpenning utan behovsprövning endast erhållas av personer som varit i arbete 26 veckor tidigast under år 1994.

Behovsprövning tillämpas också efter årsskiftet fortfarande på personer som fick grunddagpenning när lagändringen trädde i kraft, som fick utbildningsstöd när lagen trädde i kraft och som på nytt anmäler sig som arbetslös arbetssökande senast 14 dagar efter avslutad utbildning eller som helt eller delvis har uppfyllt arbetsvillkoret före 1.1.1994.

Grunddagpenningens belopp kan dock fortfarande minskas bl.a. av lön för bisyssla och deltidsarbete samt av vissa sociala förmåner.

Maximitid

Grunddagpenning utbetalas för högst 500 arbetslöshetsdagar under fyra på varandra följande kalenderår.

Till en person som fyllt 55 år innan maximitiden på 500 dagar blev full kan dessutom utbetalas grunddagpenning till slutet av det kalenderår, under vilket han fyller 60 år (26 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa).

Dagpenningens storlek

Grunddagpenningens fulla belopp är 116 mark per dag (22 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa).

För sökandes barn under 18 år ökas dagpenningen med en barnförhöjning. Barnförhöjningen är för ett barn 24 mark, för två barn 34 mark och för tre eller flera barn sammanlagt 44 mark per dag.

Arbetslöshetsskyddsförmånerna höjs när den allmänna lönenivån i landet väsentligt förändras. Förmånerna höjdes senast 1.7.1991.

1.3.2

Inkomstrelaterad dagpenning

Rätt

Inkomstrelaterad dagpenning utbetalas till medlemmar i arbetslöshetskassa som uppfyller villkoren för erhållande av dagpenning.

Juridiska avdelningen

17.1.1994

Till medlem av arbetslöshetskassa kan ansluta sig i Finland bosatta arbetstagare under 65 år, som arbetar i ett yrke eller inom ett arbetsområde som omfattas av kassans verksamhetsområde. Erhållande av dagpenning förutsätter att arbetstagaren har varit försäkrad som medlem i kassan under minst de närmast föregående sex månaderna och som under denna tid har uppfyllt arbetsvillkoret. För arbetsvillkoret gäller samma minimibestämmelser om tid i arbete, arbetstid och lön som i grunddagpenningen.

Maximitid

Den inkomstrelaterade dagpenningen har samma maximitid som grunddagpenningen (500 dagar eller dagpenning till slutet av den månad när arbetstagaren fyller 60 år).

Dagpenningens storlek

Den inkomstrelaterade dagpenningen består av en grunddel som är lika stor som grunddagpenningen samt av en förtjänstdel som fastställs enligt den tidigare löneinkomsten. Inklusiva barnförhöjningar kan dagpenningen vara högst 90 % av dagslönen. Dagpenningen är dock alltid minst lika stor som grunddagpenningen. Barnförhöjningarna är desamma som i grunddagpenningen.

Om storleken av den inkomstrelaterade dagpenningen stadgas i 23 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

1.3.3

Permitteringsdagpenning

Till en anställd person som har rätt till inkomstrelaterad dagpenning och som permitteras på heltid efter 1.1.1994 eller senare betalas inkomstrelaterad dagpenning först sedan han har fått permitteringsdagpenning för sammanlagt 15 dagar. Om permitteringsdagpenning stadgas i 16 a § lagen om utkomstskydd för arbetslösa som är i kraft år 1994.

Permitteringsdagpenningen är 70 % av personens inkomstrelaterade dagpenning. På permitteringsdagpenningen betalas inga barnförhöjningar.

Juridiska avdelningen

17.1.1994

De dagar för vilka permitteringsdagpenning har utbetalats inräknas inte i den maximitid på 500 dagar enligt lagen om utkomstskydd för arbetslöshet 26 §.

2

ARBETSMARKNADSSTÖD

I början av år 1994 trädde lagen om arbetsmarknadsstöd (1542/93) i kraft.

Arbetsmarknadsstöd utbetalas till i Finland bosatta arbetslösa personer

- som inte uppfyller arbetsvillkoret enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som är i behov av ekonomiskt stöd eller
- vars rätt till arbetslöshetsdagpenning har upphört då maximitiden enligt 26 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslöshet (500 dagar) har blivit full.

Behovsprövning tillämpas inte under de första 180 dagarna av arbetsmarknadsstöd på personer som har börjat få arbetsmarknadsstöd efter att under 500 dagar ha fått inkomstrelaterad dagpenning eller icke behovsprövad grunddagpenning.

En person som har fyllt 55 år och som uppfyllde arbetsvillkoret när han blev arbetslös har rätt att få arbetsmarknadsstöd utan behovsprövning.

Personer som endast får arbetsmarknadsstöd kan inte få arbetslöshetspension.

3

GARANTERAT ARBETE

Stadgandena om garanterat arbete upphävdes från 1.1.1993

Stadgandena om garanterat arbete i sysselsättningslagen var i kraft från början av år 1988 till 31.12.1992. Avsikten med garanterat arbete var att med en arbetsperiod på sex månader avbryta arbetslösheten hos långtidsarbetslösa personer.

En långtidsarbetslös person som hade varit arbetslös arbetssökande kontinuerligt i minst 12 månader eller under de närmast föregående 13

Juridiska avdelningen

17.1.1994

månaderna i minst 12 månader hade rätt till arbete (garanterat arbete) i sex månader, om han krävde detta.

När stadgandena trädde i kraft var den arbetslösa i praktiken tvungen att ta emot det anvisade garanterade arbetet, eftersom han i annat fall förlorade sin rätt till dagpenning. Senare fick den arbetslösa själv välja, på vilket sätt han utnyttjade sin rätt till garanterat arbete. Han kunde antingen ta emot arbetet, den gången helt avstå från sin rätt till arbete eller börja utbilda sig i stället för att arbeta. Han hade också möjlighet att få understöd för att sysselsätta sig själv.

Om den arbetslösa före utgången av år 1992 hade uppnått rätten till sex månaders arbete, behöll han denna rätt trots att stadgandena om garanterat arbete upphävdes. Arbetsförhållanden har alltså också uppstått efter år 1992.

Sysselsättning av ungdomar

För ungdomar under 20 år för vilka inte har hittats arbets- eller utbildningsplats måste på basis av specialstadganden efter en arbetslöshetsperiod på sex månader anordnas arbets- eller praktikplats för sex månader. Stadganden upphävdes 1.1.1993.

INTYG FÖR ANSÖKAN OM ARBETSLÖSHETSPENSION

A. IFYLLS AV FOLKPENSIONSANSTALTEN/ARBETSLÖSHETSKASSAN

1 UPPGIFTER OM SÖKAN- DEN	Namn	Personbeteckning
	Näradress	
	Postnummer	Postkontor
2 ARBETSLÖS- HETS DAG- PENNING UT- BETALATS	Sökanden har under de 60 senaste veckorna fått arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa för	Forsta dagen för vilken dagpenning har betalats under nämnda 60 veckor
	/ 19	
	200 dagar uppnått	
	dagar / 19	
	Storleken av den enligt förtjänsten avlagda dagpenningen _____ mk/dag _____ mk/månad	
3 ENLIGT FÖR- TJÄNST AVVÄGD DAGPENNING UPPHÖRT	Sökandens rätt till den enligt förtjänsten avvägda dagpenningen har enligt stadgandena om maximibeloppet upphört	Dagen då den upphört
		/ 19
4 ANMÄLAN TILL FOLK- PENSIONS- ANSTALTEN	Om arbetslöshetspension på grund av detta intyg skall utgå retroaktivt, bör pensionsanstalten betala den retroaktiva pensionen med stöd av 19 a § APL och 43 a § FPL till socialförsäkringskommissionen/arbetslöshetskassan (stryk det obehövliga) i den del den motsvarar den för samma tid utbetalda arbetslöshetsdagpenningen.	
5 FOLKPEN- SIONS- ANSTALTENS LOKALBYRÅ/ ARBETSLÖS- HETSKASSA	Namn, adress och telefon	
6 DATERING OCH UNDER- SKRIFT	Ort och datum	Intygsgivarens underskrift och Folkpensionsanstaltens/ arbetslöshetskassans stempel

B. IFYLLS AV ARBETSKRAFTSMYNDIGHETEN

7 ANVISNING TILL ARBETE	Sökanden har varit arbetslös arbetssökande vid arbetskraftsbyrån och man har inte kunnat anvisa honom/henne sådant arbete som han/hon inte kan vara vägra att ta emot utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsdagpenningen enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.
8 ANMÄRK- NINGAR	
9 ARBETS- KRAFTSMY- N-DIGHETENS UNDERSKRIFT	Ort och datum
	Intygsgivarens underskrift och byråns stempel

Möjlighet att söka ARBETSLÖSHETSPENSION

Intyg för ansökan om arbetslöshetspension

Eftersom Ni uppburit arbetslöshetsdagpenning för minst 200 dagar under de sistförflutna 60 veckorna kan Ni, med hänsyn till er ålder, nu vara berättigad till arbetslöshetspension. Därför översänds härmed ett intyg för ansökan om pension.

Om Ni önskar söka arbetslöshetspension bör Ni gå till Arbetskraftsbyrån med detta intyg. Byrån fyller i det nedersta avsnittet av intygsblanketten.

Ert besök på Arbetskraftsbyrån borde ske inom en månad från intygets datum. Pension kan beviljas på grundval av detta intyg endast såvida Arbetskraftsmyndighetens intyg utfärdas inom förloppet av 60 veckor och en månad räknat från den i intyget nämnda första dagen för utbetalning av arbetslöshetsdagpenning.

Om Ni inte önskar söka arbetslöshetspension i detta skede, kan utbetalningen av arbetslöshetsdagpenning fortsätta så länge förutsättningarna för dagpenningutbetalning kvarstår.

Sökande av pension

Enligt folkpensionslagen utgående arbetslöshetspension söks hos Folkpensionsanstaltens lokalbyrå.

Om Ni haft anställning eller tjänst eller varit självständig företagare, kan Ni också ha rätt till arbetslöshetspension från arbetspensioneringen. Ansökan om sådan pension kan lämnas till Folkpensionsanstaltens lokalbyråer, till arbetspensionsanstalternas och försäkringsbolagens lokala kontor, till Pensionsskyddscentralen, till banker och postkontor eller till Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts ombud.

Övrigt

Arbetslöshetspension kan beviljas bara i det fall att Ni fortfarande är arbetslös. Om Ni börjar arbeta, måste Folkpensionsanstaltens lokalbyrå och Arbetskraftsbyrån omedelbart underrättas.

För närmare uppgifter om arbetslöshetspensionen se bifogade broschyr eller vänd Er till Folkpensionsanstaltens lokalbyrå. Gäller det att söka arbete får Ni liksom hittills vägledning hos Arbetskraftsbyrån.

**MEDDELANDE OM INDRIVNING AV ARBETSLÖSHETS-
DAGPENNING / UTBILDNINGSTÖD (45 § UAL, 26 § APVL)**

Inkom (pensionsanstalten)

Mottagare

Socialförsäkringskommissionens / FPA-lokalbyråns /
Arbetslöshetskassans namn och adress
 Pensionsskyddscentralen
 PB 11
 00521 HELSINGFORS
FÖRHANDSMEDDELANDE

Efternamn och alla förnamn		Personbeteckning	
Arbetslöshetsdagpenning / Utbildningsstöd / Specialstöd har beviljats från	/	19	Utbetalningen fortgår / Utbetalningen avslutad
			/ 19
Ort och tid		Underskrift	
Handläggare och telefon:			

MEDDELANDE OM ARBETSPENSIONSBESLUT

☐	Retroaktiv pension utgår inte	Summa pension	
☐	Retroaktiv pension utgår för tiden	Brutto	mk Netto
Tilläggsuppgifter		Pensionsslag	
Pensionsanstaltens namn och adress uppges i indrivningsmeddelandets adressfält.			
Ort och tid		Underskrift	
Handläggare och telefon:			

INDRIVNINGSMEDDELANDE

Mottagare (pensionsanstaltens namn och adress)								
☐ Yrkandet förfaller. Hela den retroaktiva pensionen får betalas till pensionstagaren.								
☐ Retroaktiv pension indrivs enligt nedanstående uträkning. Om betalning inte skett ..... / ..... 19 ..... skall ny uträkning begäras.								
Perioder för vilka indrivning sker	Betalat till dagpenning- / stödtagaren				Indrivet			Hos pensionsanstalten indrivs sammanlagt mk
	Antal dagar	mk/dag	Sammanlagt mk		För tiden	Sammanlagt mk		
			brutto	netto			brutto	netto
Betalningsadress (Bank, kontor och fullständigt kontonummer / Postgirokonto nr)								
Ort och tid								
Underskrift								
Handläggare och telefon:								